

USİAD

YIL : 17
SAYI : 97
EKİM - KASIM 2016

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

2016'NIN SON ÇEYREĞİNE GİRERKEN DÜNYA ve TÜRKİYE EKONOMİSİ

VERGİ BARIŞI- KİM, NASIL FAYDALANIR

VİZYON BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler, Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

GvH BİLİŞİM
Axapta Çözüm Ortağı

Çözüm Ortaklığı talepleriniz için irtibat:
Ferhan SAYIN

vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmış olursunuz.

Peki nedir bu incelikler...

Ulaş Polistren'in dış çephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemmeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 17 Sayı: 97 Ekim - Kasım 2016
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

**ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:**

Birol BAŞARAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni

Şenol ÇARIK

Görsel Yönetmen

Emre KÜÇÜK

Bildiren Yönetim Yeri:

USİAD Genel Merkez:

Gürsel Mah. 28 Nisan Caddesi

Evim İş Merkezi No: 19 D: 36

Kağıthane-İstanbul

Tel: (0 212) 217 36 48

Faks: (0 212) 217 36 50

e-posta: iletisim@usiad.net

bilgi@usiad.net

www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)

Doç. Dr. Barış Doster

Prof. Dr. Emin Gürses

Prof. Dr. Eren Omay

Prof. Dr. Erol Manisalı

Prof. Dr. Gülten Kazgan

Murteza Çelikel

Şefik Soyuyüce

Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan

Dr. Necip Hablemitoğlu

Cevdet İnci

Onursal Başkan:

Kemal Özden

Mete Akyol

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6

Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:

5709 Sk. No: 37 Karabağlar

Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08

E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile iki sayfayı geçmeyecek şekilde gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Mustafa Pamukoğlu

Türkiye ve Dünya Ekonomisi Üzerine Genel Değerlendirme

13

MAKALE

Dr. Mahfi Eğilmez:

İşsizlik Artıyor, Bütçe Açığa Düşüyor

21

HABER

Girişimciliğin Önündeki En Büyük Engel "Geleneksel Kültür"

27

HABER

Türkiye Varlık Fonu Yasalaştı

15

MAKALE

ISO Başkanı Bahçivan:

"Ürettiklerimize Daha Çok Katma Değer, Yenilik, Akıl Katmamız Gerekliyor"

25

MAKALE

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı:
Et İthalatı Çözüm Değil!

31

KISA KISA

Ekonomiden

16

USİAD'TAN "VERGİ BARIŞI- KİM, NASIL FAYDALANIR" PANELİ

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMI

KUTLU OLSUN!

Mustafa PAMUKOĞLU:

Türkiye ve Dünya Ekonomisi Üzerine Genel Değerlendirme

DÜNYA EKONOMİSİNİN GENEL DURUMU

- Dünya ekonomisi büyümüyor.
- 1990-2007 arasında dünya büyüme oranı ortalama yüzde 3,7 idi. 2010 yılından itibaren dünya bu ortalamayı yakalayamıyor.
- Tüm uluslararası mali kuruluşlar dünya ekonomik büyümesinin yüzde 3 civarında olacağını tahmin etmektedir.
- Bu da 2016-2017 için durgunluğun had safhada olacağını göstermektedir.

DÜNYA BÜYÜMESİ İÇİN YAPILAN ÖNERİLER

- G20 Çin Zirvesinde Çin Devlet Başkanı Jinping "korumacılık politikalarından vazgeçilmesi" önerisinde bulundu.
- Yenilikçi kalkınma modeli.
- Uluslararası ticaret ve yatırım işbirliğinin artırılması.
- Yüen'in SDR paketine alınması.
- İngiltere'nin gelecekte Avrupa Birliği'nin yakın bir ortağı olmasını

- sağlamak.
- Küresel terörle mücadele.

DÜNYA BÜYÜMESİ İÇİN YAPILAN ÖNERİLER (Yapısal Reformlar)

- 1- Uluslararası ticaret ve yatırımın canlandırılması
- 2- İstihdam reformlarını teşvik ederken, eğitim ve becerilerden yararlanma
- 3- İnovasyonu teşvik
- 4- Altyapının iyileştirilmesi
- 5- Finansal reformların desteklenmesi
- 6- Rekabetin desteklenmesi ve ticaret ortamının iyileştirilmesi
- 7- Finans sisteminin iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi
- 8- Çevresel sürdürülebilirliğin güçlendirilmesi
- 9- Kapsayıcı kalkınmanın desteklenmesi

KÜRESEL TIKANIKLIK SÖZ KONUSU

Dünya ekonomisi artık ciddi bir krizde hatta bir tıkanma içinde olduğu belirtiliyor. Çünkü, dolara dayalı bir sistem kırılacak ve aşırı oynaklık yaratıyor. Bütün ülkelerin resmi rezervleri dolar. Fazla olması bir dert az olması da bir dert. Bu nedenle resmi rezervlerde altına bir dönüş var.

Spekülatif sermaye finansal piyasaları esir almış durumda. Bu nedenle üretime yönelik yatırımlar yapılamıyor.

Burada en önemli sorun; Spekülasyon ve bunun getirdiği balonlar, Doların mutlak egemenliği. Bu sorun çözülmeden dünya ekonomik krizinin aşılmasının mümkün olmayacağı iddia ediliyor. Bunun için dolar egemenliğini ortadan kaldırmak için yeni bir paraya geçmek gerekiyor. ABD, AB, Japonya ve Çin paralarından oluşan bir sepete bağlı yeni bir para çıkartılmasının doların egemenliğini ortadan kaldıracağı savunuluyor. Dünyanın yeniden icat

dönemine girmesi ve yüksek teknolojik yatırımlara yönelmesi gerektiği görüşü genel olarak kabul görüyor.

FED POLİTİKALARI ARTIK TA-HAMMÜL SINIRINI AŞTI

FED 2008 krizinden beri düşük faiz politikası uyguluyor. Son yıllarda FED faiz arttıracak, artırmayacak şeklinde FED odaklı ekonomi dili oluşturdu. Herkes FED'in toplantısına ve çıkacak karara bakıyor. Toplantı öncesi tahminler ve spekülasyonlar bikkınlık verdi ve veriyor.

FED 21 Eylül 2016 tarihinde yaptığı toplantıda faiz artırımına gitmedi. Herkes "FED papatya falına bakıyor" diyor.

JAPONYA NE YAPIYOR?

Japonya Merkez Bankası (BOJ)
21 Eylül 2016 tarihinde yeni politika kararlarını açıkladı ve politika faizi olan ticari bankaların merkez bankasında tuttuğu rezervlere uygulanan yüzde -0,1 faizi sabit tuttu.

Bilindiği üzere BOJ geniş kapsamlı varlık alım programı uyguluyor. Bundan böyle uzun vadeli faiz belirleme şeklinde bir para politikası izleyecek.

Japonya % 2 enflasyon oranına olabildiğince hızlı ulaşmaya çalışıyor. Bu hedefe ulaşmak için para politikası aşırı gevşek tutulacak.

DÜNYA GEVŞEK PARA POLİTİKASINA DEVAM EDECEK

ABD, Avrupa ve Asya'daki gevşek para politikaları, hisse senetleri, tahviller ve emtiada bu yıl görülen yükselişleri destekledi ve merkez bankacıardan gelen son sinyaller, ucuz para döneminin daha da süreceğini gösteriyor.

AB Merkez Bankası da aynı politikaları izliyor. Tüm ülke merkez bankaları faiz indirimine gidiyor.

ÇİN'İN AĞIRLIĞI ARTTI

Yuan'ın SDR sepetine alınması, Çin'in ve diğer gelişmekte olan ülkelerin, karar alma süreçlerinde Avrupa kıtası ülkelerine göre ağırlıklarının artması anlamına gelmektedir. Ancak, bu, ABD'nin oy ağırlığı ve veto yetkisi nedeniyle radikal bir değişim hemen sağlamayacaktır.

Ekim 2016'dan itibaren Yuan,

SDR bileşimi içerisindeki en önemli üçüncü para birimi haline gelecektir IMF'nin sepetinde Japon Yeni ya da İngiliz Sterlin'inden daha büyük bir ağırlığa sahip olacak ama ABD doları ve Euro'nun gerisinde kalmaya devam edecektir.

Çin'in oy hakkı 3,8'den 6'ya yükselerek ABD ve Japonya'dan sonra 3. ülke durumuna gelmektedir. Rusya ve Hindistan en etkili ilk on ülke arasına girerken Brezilya dördüncü sıradadır. Bunun sonucunda Avrupa'nın oy kullanma hakkı da toplamda azalmıştır.

Ayrıca Çin 24 sandalyelik İcra Kurulunda 2 sandalye daha kazanmıştır.

YUAN DOLARIN YERİNİ ALIYOR

Yuan SDR'ye katıldı diye ABD'nin ezici gücü azaldı mı? Hayır. Zaten Çin de ABD'nin bu gücü ile şimdilik yüzleşmek istemiyor. Ama, bir şey var ki, Yuan gün geçtikçe doların yerini alıyor.

Çin Merkez Bankası döviz değişimine (döviz swapı) ilişkin kırka yakın iki taraflı anlaşmaya imza attı Çin'in yaptığı bu ticari değiş tokuşlarda Yuan, dolara rakip oluyor.

Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) verilerine göre Yuan, bugün ticarete en çok kullanılan ikinci ve sınır ötesi ödemelerde dördüncü para birimi haline gelmiştir. Yakın gelecekte Çin para birimi tümüyle konvertibl yani herhangi bir kısıtlama olmaksızın piyasada serbestçe değiştirilebilir hale gelecektir.

ÇİN NELER YAPABİLECEK?

IMF 2008 krizinde gelişmekte olan ülkelere fon aktarma konusunda sınıfta kaldı. Çünkü yeterli kaynaklara sahip değildi. ABD bunu gördü. Bu nedenle gelişmekte olan ülkelerin kotalarını artırarak yeni kaynakların Fon'a aktarılması sağlandı. Bunu tetikleyen en büyük etken Çin'in dünya ekonomisindeki gücünün artması ve Yuan'ın doların yerini almaya başlamasıdır. Bir anlamda Çin, ABD'nin etkisini azaltma adımlarına ön ayak olmuştur. Bu sayede IMF kaynakları 659,6 milyar dolara yükselmiştir.

ÇİN'İN ETKİSİ

IMF Başkanı'nın ifadesi ile IMF'deki bu değişim;

IMF'nin kaynaklarının belirgin bir şekilde artmasına,

Dünya ekonomisinin gelişme dinamiğini ve gelişen ülkelerin yükselen rolünü daha iyi yansıtmaya,

Kurumun yönetim yapısını geliştirerek, kriz karşısında daha etkili adımlar atma olanağını yaratmasına, yol açacak.

Bunu sağlayan en başta Çin olmaktadır. Çin'in bazı durumlarda, tek bir ülkenin oyunun kurallarını belirlemesini engellemek için ara sıra da olsa baskı uygulayan ülke durumuna gelmektedir. Bu nedenle Yuan'ın SDR sepetine alınması dünya ekonomisindeki tek kutuplu gücün

değişmesine yol açacak önemli bir adımdır.

TÜRKİYE BÜYÜMÜYOR

2012	% 2,1
2013	4,2
2014	3,0
2015	4,0
2016/1.yarı	3,9

Türkiye ekonomisinde hâlâ sürdürülebilir bir büyüme yok. Üretimden kaynaklanan büyüme yüzde 3'ün altında. Son yıllarda devletin tüketim harcamalarının büyümeye katkısı fazla. Özel yatırımlarda 6 yıldır duruş devam ediyor. Turizm gelirlerinin büyümeye katkısı 2016'da oldukça düşük olacağını tahmin etmek mümkün.

TÜRKİYE ORTA GELİR TUZAĞINDAN KURTULAMIYOR

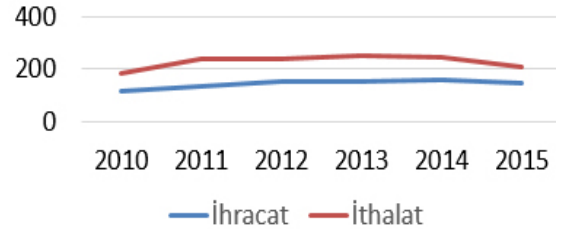
2012	\$ 10.559
2013	10.822
2014	10.395
2015	9.257
2016/1.yarı	8.968

ENFLASYON BİR TÜRLÜ DÜŞMÜYOR

2012	% 2,45	% 6,16
2013	6,97	7,40
2014	6,36	8,17
2015	5,71	8,81

TÜRKİYE İHRACATINI ARTIRAMIYOR, 150 MİLYAR DOLARDA PATİNAJ YAPIYOR

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ (Milyar Dolar)

TÜRKİYE KATMA DEĞER YARATICI ÜRETİM YAPAMIYOR

Ülke ekonomisinin en temel sorunu imalat sanayindeki ileri teknoloji üretim payının oldukça düşük olmasıdır. Türkiye'de bu oran yüzde 2,2. Otuz dört OECD ülkesinin ortalaması yüzde 17. Türkiye'nin ileri teknoloji içerikli ürünlerinin toplam ihracattaki payı da yüzde 2,2.

İHRACAT KG FİYATIMIZ OLDUKÇA DÜŞÜK

Diğer yandan ihracat kg fiyatlarına

baktığımızda 2015 yılında 1,80 doları görüyoruz. Bu oran Almanya'da 4,1, Japonya'da 3,5 ve G. Kore'de ise 3 dolar. Bu farklılık bir iki dolar olarak görülebilir ama bu fark aslında bu ülkelerle aramızda en az bir 50 yıllık bir kama değer yaratma yeteneği farkı olduğunu göstermektedir.

TÜRKİYE BORÇLARINI AZALTAMIYOR

Türkiye'nin dış borcu 2003 yılında 144 milyar dolar iken 2016 Mart sonu itibarıyla 412 milyar dolar. 268 milyar artış var. Merkezi Yönetim borç stoku ise Temmuz sonu itibarıyla 711,8 milyar TL.

TÜRKİYE'DE HERKES BORÇ BATAĞINDA

Reel sektör şirketlerinin net döviz borcu 2009'dan bu yana 133,1 milyar dolar artarak, 2016 ortasında 200 milyar dolara çıkmış durumda.

TÜİK tarafından açıklanan veriler, borç yükünden şikâyet eden vatandaş sayısının hızla arttığını göstermektedir. Nitekim tek bir yılda borç ve taksit ödemelerinden şikâyet eden vatandaş sayısı 2 milyon 91 bin kişi artarak 48 milyon 112 bin kişiye çıkmıştır.

İŞSİZLİK CİDDİ BİR SORUN OLMAYA DEVAM EDİYOR

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü verilerine göre tarım dışı işsizlik oranı Haziran 2016 döneminde

bir önceki döneme kıyasla yüzde 0,6 puan artarak yüzde 12,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde istihdam tarımında 129.000, sanayide 56.000, inşaatı ise 66.000 gerilemiştir. Hizmet sektöründe ise istihdam artışı 28.000 ile sınırlı kalmıştır. Bu gelişmeler doğrultusunda tarım dışı işsiz sayısı bir ayda 160.000 artarak 3 milyon 257 bine ulaşmıştır. Nisan 2016 döneminde yüzde 11,8 olan işsizlik iki dönemde 1 yüzde puanın üzerinde artarak Haziran 2016'da yüzde 12,9'a çıkmıştır. GSYH büyüme performansındaki zayıflık işgücü piyasası üzerinde de etkili oluyor.

CARİ AÇIK TEHLİKELİ OLMAKTAN KURTULAMIYOR

Cari açık 2015'de 21,9 milyar dolardı. 2016 ilk yarısında 19.061 milyar dolar oldu. Türkiye petrol fiyatlarının düşmesine rağmen cari açığı azaltamıyor. Cari açığın finansmanı artık sorun olacak durumdadır. Sıcak para ve yabancı sermaye girişleri oldukça azaldı.

GELİR DAĞILIMI OLDUKÇA KÖTÜ

Türkiye'de en zengin yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay 2015'de yüzde 46,5 oldu. Yani Türkiye'deki gelirlerin yüzde 46,5'u bu yüzde 20'lik grubun elinde.

En yoksul yüzde 20 ise Türkiye'deki gelirlerin yüzde 6,1.

En zengin ile en fakir arasındaki

fark 7,6 kat.

Toplam nüfusun yoksulluk sınırının altında kalan kısmı yüzde 14,7

Sürekli yoksulluk çeken nüfus yüzde 15,8. Yani Türkiye'de her 100 kişiden 16 kişi sürekli yoksulluk çekiyor.

VATANDAŞ ET YİYEMİYOR ve TATİLE GİDEMİYOR

Türkiye'de taksit ve/veya kredi borcu olanların toplam nüfus içindeki payı % 67,9. Yani her 100 kişiden 68 kişi borçludur.

İki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek masraflarını karşılayamayan nüfus oranı yüzde 27,3. Yani her 100 kişiden 27 kişi et ve balık sık sık yiyemiyor.

Öte yandan yılda 7 gün tatil yapamayanların toplam nüfusa oranı yüzde 54,5. Yani Türkiye'de her 10 kişiden 5'i evinden uzakta bir haftalık tatil yapamıyor.

HAZİNE GARANTİLİ DIŞ BORÇ TUTARI

2006'da 4.3 milyar dolar, 2016/2. yarıda 12 milyar dolar.

KAMU BANKALARINA VERİLEN HAZİNE GARANTİSİ

2006'da 79 milyon dolar, 2016/2. yarıda 7 milyar dolar.

Kamu bankaları dış kredi kullanıyor, ama bunun garantisini biz veriyoruz. Onlarda büyük projelere kredi veriyorlar. Böylece özel sektörün kaynak sorunu BORÇ PARA

EKONOMİSİ İLE ÇÖZÜLÜYOR.

KAMU İÇ VE DIŞ BORÇ STOKU
2016/8.AY İTİBARIYLA = 280 milyar dolar

Hazine rakamı = 230 milyar dolar
Bütçe dışı büyük proje finansmanı = 50 milyar dolar

SONUÇLAR

İçinde bulunduğumuz küresel koşullar ve gelişmeler, ülke ekonomisinin makro ve reel sektör verileri ve Suriye olayı dikkate alındığında Türkiye ekonomisinin ciddi bir kriz içinde bulunduğunu görmekteyiz.

Zaten Hükümet aldığı tedbirler ve açıkladığı teşvik paketleri ile bunu teyit etmekte ve krizin ağır krize dönüşmemesini sağlamaya çalışmaktadır.

Kredi derecelendirme kuruluşlarının önümüzdeki dönemlerde yapacakları değerlendirmeler, FED faiz artırımını, ABD'de 8 Kasım 2016 Başkanlık seçimi gibi önemli olaylar bu krizin derinleşmesine sebep olacak niteliktedir.

Diğer yandan hepimiz 2003'de 144 milyar dolar olan dış borcun 2016'da 412 milyar dolara çıkması yani 268 milyar doların artışı ve bu süre için özelleştirmelerden sağlanan 70 milyar dolar geliri yani toplam 338 milyar dolar gelirin nereye harcandığını da merak etmektedir.

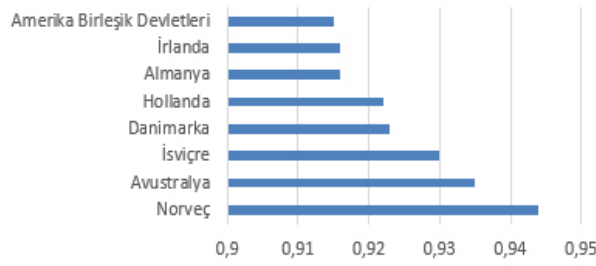
İNSANI GELİŞME GÖSTERGESİ

İnsani Gelişme Göstergesi (Human Development Index), Dünya'daki ülkeler için yaşam uzunluğu, okuryazar oranı, eğitim ve yaşam düzeyi doğrultusunda hazırlanan bir ölçümdür. İnsanların düzgün yaşaması, özellikle çocuk hakları için bir ölçün teşkil eder. Bu araştırma sonucunda bir ülkenin gelişmiş, gelişmekte olan ya da gelişmemiş bir ülke olduğu; bunun yanı sıra ekonomisindeki etkinin yaşam niteliği ne düzeyde etkilediğini gösterir. Dağılım ilk olarak 1990 yılında Pakistanlı ekonomist Mahbub ul Haq tarafından geliştirilmiştir ve 1993 yılından bu yana Birleşmiş Milletler Gelişme Programı tarafından yıllık Gelişme Raporu'nda sunulur.

2015 YILI İNSANI GELİŞME ENDEKSİNDE İLK 8 ÜLKE

olasılığı çok yüksek.

İNSANI GELİŞME ENDEKSİ-İLK 8 ÜLKE

TÜRKİYE'NİN SIRASI 74

188 ülke arasında Türkiye insani gelişmişlik sıralamasında 74. ve 0,761 endeksi var. Norveç 0,944 ile birinci sırada.

SONBAHAR RÜZGÂRLARI

1. Bütün dünyada Dolar güç kazanıyor. Fed faiz artırımının artık bu yıl içinde olacağına kesin gözüyle bakılıyor.

2. Petrolün fiyatının 50 dolara tırmanacağı söyleniyor. Petrol ihraç eden ülkeler arz kısımaya kararlılar. Bu piyasalarda endişe yaratıyor. Bizi için cari açığın artması.

3. Her tarafta kan ve gözyaşı var.

4. ABD seçimleri dünya dengelerini etkileyecek bir noktada duruyor.

5. Avrupa Merkez Bankası'nın varlık alımlarını azaltacağı endişesi büyük.

Gelişmekte olan ülkelerin bonolarına (Türkiye dahil) yüksek faizden dolayı olan rağbetin yabancıların aldığı pozisyon nedeniyle artık olanaksız görülmesi. Bu nedenle sıcak paradan gelişmekte olan ülkelere akışın azalması.

Gelişmekte olan ülkelerin hisse senetlerine yöneliş yok.

İngiltere'nin Brexit'ten çıkmasının 2017 sonu itibarıyla gerçekleşeceği beklentileri. Londra'nın AB'de kalması hususunda İngiltere'nin talebi. (Londra'nın Avrupa'nın finans merkezi olmaktan çıkması istenmiyor)

OHAL'in uzatılması, PKK'nın haince saldırılarına devam etmesi, Suriye'deki durum Türkiye'nin ülke riskinin artarak devamına neden oluyor.

Fitch'den not indirimi gelme

S O N B A H A R D A GÜNEŞLİ GÜNLER DE VAR

Rusya ile ilişkilerin gelişmesi hususunda atılan adımlar.

Ağustos ayında sanayi üretimi Ağustos 2016'e Temmuz ayına göre yüzde 9,4 arttı. Bu

son 10 yılın aylık en büyük artışı demek. Bu 2016 büyümesini etkileyebilir.

Türkiye'nin tüketen bir genç nüfusunun olması (hem avantaj hem de dezavantaj)

Türkiye'de kayıt dışı ekonominin ciddi bir tutar olması. Kayıt dışı varlıklar ve gelirler aileleri, işletmeleri ayakta tutuyor.

Teşviklerin bir beklenti yaratması.

Denizbank Genel Müdürü Hakan Ateş şu hesabı yapıyor ve dış borçtan korkmuyor!

«Türkiye'nin dış borç çevirme sorunu yok.135 milyar dolar dış kredisi var. Bu yıl Türkiye'nin ödeyeceği dış borç 169 milyar dolar.100 milyar dolarını bankalar,69 milyar dolarını özel sektör ödeyecek. Bir baskı var,ama bu mutlaka aşılacak.»

Dr. Mahfi Eğilmez

İşsizlik Artıyor, Bütçe Açığa Düşüyor

TÜİK, Temmuz 2016 işsizlik verisini açıkladı buna göre işsizlik oranı yüzde 10,2'den 10,7'ye, tarım dışı işsizlik oranı yüzde 12,2'den 13'e, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı da yüzde 11'den 11,2'ye yükseldi. Her üç oran da son 7 yılın en yüksek Temmuz ayı gerçekleşmesi oldu. Haziran ayında görülen istihdam azalması Temmuz'da da devam etmiş görünüyor. Önceki aylarda işsizlik oranı artarken istihdam oranı da artar ve: "İşsizlik artıyor ama istihdam edilen kişi sayısı da artıyor. İşsizliğin artma nedeni yeni kişilerin işgücüne katılmasından kaynaklanıyor" diyerek bir teselli bulunurdu. Son iki aydır o teselli de kalmadı.

İşgücü istatistiklerinin tek olumlu yanı kayıt dışı çalışanların oranının geçen yılın Temmuz ayına göre 0,7 puan azalmış olması.

İşsizlik artışının birçok ned-

eni olabilir. Bunlar arasında asgari ücret artışının yarattığı işten çıkarmalar, başta turizm olmak üzere çeşitli sektörlerde yaşanan iş ve gelir kayıplarının yol açtığı çıkarmalar, Suriyeli göçmenlerin kayıt dışı çalıştırılması gibi nedenler ilk akla gelenleri.

12 Ekim günü yazdığım Bütçe Dengesi ile Hazine Nakit Dengesi Arasındaki Fark başlıklı yazımda bütçe dengesinin ilk 8 ayda 4,9 milyar TL fazla vermesine karşılık nakit dengesinin ilk 9 ayda 21 milyar TL açık verdiğini belirtmiştim. Bu ikisi arasındaki farkın yüksekliğinin normal olmadığını, bütçe fazlasının, kalan aylarda açığa dönüşeceğini vurgulamıştım.

(<http://www.mahfiegilmez.com/2016/10/butce-dengesi-ile-hazine-nakit-dengesi.html>)

Şimdi artık elimizde her iki büyüklük için de ilk 9 aylık veriler var. Önce bütçe ve nakit dengesi denklemlerini hatırlayalım:

Bütçe Dengesi = Bütçe Gelirleri – Bütçe Giderleri

Hazine Nakit Dengesi = Genel Bütçe Gelirleri – Genel Bütçe Giderleri +/- Emanetler +/- Avanslar

2016 yılının ilk 9 ayındaki sonuçları bu denklemlerde yerlerine yerleştirelim:

Bütçe Dengesi = 404,5 – 416,5 = - 12,0

Hazine Nakit Dengesi = 406,8 – 427,8 = - 21,0

İki denge arasındaki fark ilk 9 ayın sonunda 9 milyar TL'dir. Bu iki denge hiçbir zaman bire bir aynı olmaz ama birbirine yakın olur. Demek ki önümüzdeki aylarda bütçe dengesinde açık biraz daha büyüyecek. Zaten OVP'de öngörülen tahmine bakılırsa bütçe açığının yılsonunda 35 milyar TL'ye yaklaşması bekleniyor demektir.

Büyümenin, potansiyel büyüme oranı kabul edilen yüzde 5'in altında seyretmeye devam ettiği, yatırımların düştüğü, işsizliğin arttığı bir dönemde bütçe dengesini tabu gibi yüzde 1'in altında tutmaya çalışmak doğru bir yaklaşım değildir. Buna karşılık Türkiye'nin bugün içinde olduğu durumda iki konu önemlidir: (1) Eğer büyüme, işsizlik, enflasyon, cari denge ve bütçe dengesi beşlisinden elde sadece bütçe dengesi kalmışsa onu da bozmak dış finansmana erişim açısından sıkıntılı olabilir. (2) Eğer büyüme uğruna bütçe disiplininin yapılan fedakârlık ekonomiyi büyümeye yönelmezse sıkıntı artabilir.

Bütçe açığının artmasından çok büyüme yaratmadan artması sorun yaratır.

Ek 1: İşgücü, İstihdam ve İşsizlik Tanımları (Kaynak: TÜİK)

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki

oranıdır.

İstihdam: İşbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur. İşbaşında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir. İşbaşında olmayanlar: İş ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmasa da kendi hesabına ve işverenler istihdamda kabul edilmektedir.

İstihdam Oranı: İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan 15 ve daha yukarı yaştaki fertler işsiz nüfusa dahildirler. 2014 yılı öncesinde iş arama kriterinde referans dönemi olarak "son 4 hafta" yerine "son 3 ay" kullanılmaktaydı.

İşsizlik Oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne Dahil Olmayanlar:

İşsiz veya istihdamda bulunmayan 15 ve daha yukarı yaşta kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur.

Örnekleme yöntemi: Hanehalkı İşgücü Araştırmasında iki aşamalı, tabakalı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ardışık iki dönem arası ve ardışık iki yılın aynı dönemlerinde adres bazında %50 çakışma sağlayacak şekilde rotasyon kalıbı oluşturulmuş ve her dönemde 8 alt örnek kullanılmıştır. Çalışmanın tasarımı her dönemde uygulama yapılacak örneklem genişliği haftalara eşit olarak dağıtılmıştır. Anketin 2014 yılı itibariyle dönemlik örnek hacmi 44.000 hanehalkıdır.

Veri kaynakları: Veriler, belirlenen örnekleme yöntemine göre seçilen hanehalklarından derlenmektedir. Hanehalkı İşgücü Anketlerinde kullanılan istatistikî birim "hanehalkları"dır. Hanehalkında bulunan tüm fertlere ilişkin demografik bilgiler (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, hanehalkı reisine yakınlık) alınmaktadır. İşgücü durumunun tespitine yönelik sorular ise 15 ve daha yukarı yaştaki fertlere sorulmaktadır.

Ek 2: Bütçe Tanımları (Kaynak: Maliye Bakanlığı)

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi ifade eder.

Bütçe Dengesi: Bütçeye konu-

lan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farktır.

Bütçe Gelirleri: Vergi, resim, harç, fon kesintisi, paylar, faiz, zam ve cezalar, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen gelirler, hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışından elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ve diğer gelirler bu kapsama girer.

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedellerini, sosyal güvenlik katkı paylarını, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderlerini, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farkları, ekonomik, malî ve sosyal transferleri, verilen bağış ve yardımları ifade eder.

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri kapsar.

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini belirtir.

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi anlatır.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan: “Ürettiklerimize Daha Çok Katma Değer, Yenilik, Akıl Katmamız Gerekıyor”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, İSO bültenindeki Başkan'dan köşesinde kaleme aldığı “Dünyadaki Değişim ve Sanayimiz” başlıklı yazısında dünyada başta teknoloji olmak üzere yansana köklü değişikliklere dikkat çekti. Bahçivan, Türk ekonomisi ve sanayisinin bu değişikliklere ayak uydurması için önerilerini sıraladı.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan'ın yazısı şöyle:

Her geçen gün daha fazla tanık olduğumuz gibi, hızla gelişen teknoloji, dünyayı köklü bir şekilde değiştiriyor. Bu değişim sürecinde, Türkiye için ekonomide yeni bir başarı hikayesi planlanırken, sanayimizin geleceği tartışılırken; bu plan ve tartışmaların dünyadaki gelişmelerle uyumlu olması büyük bir önem arz ediyor.

Dünyadaki gelişmelere kısaca bakacak olursak; hem günlük yaşamımızda hem üretim sürecinde bir paradigma değişimi yaşanıyor. Daha birkaç yıl önce hayal etmekte bile zorlandığımız teknolojik gelişmelere tanık oluyoruz. Şöyle bir iki örnek verecek olursam:

“Büyük veri” olarak adlandırılan dijital bilgi birikimi artarken, yapay zekaya sahip akıllı makineler kendini geliştirmeyi öğreniyor.

Üç boyutlu yazıcılar üretim hayatında devrim yaratabilecek bir şekilde geliyor. Sadece verileri iletmekle ve depolamakla kalmayan, veri üreten ve veri değerlendiren akıllı ürünler yeni nesil ticaret ağlarının oluşmasında rol oynuyor. Teknolojide yaşanan bu gelişmeler, tarihteki deneyimlerin de gösterdiği gibi, herkes için elbette olumlu sonuçlar doğurmayacak. Acı ama gerçek: Kimi ülkelerin kazanacağı kimilerinin kaybedeceği zorlu bir rekabet ortamı bugünkü küresel dünyanın bir realitesidir.

Şunu çok net bir şekilde belirtmekte fayda görüyorum: Ürettiklerimize daha çok katma değer, daha çok yenilik, daha çok akıl katmamız gerekiyor. Tartışılmakta olan yeni ekonomi hikayemizde, teknolojinin ağırlığının daha yüksek olduğu bir üretim ve ihracat kompozisyonu oluşturmak zorundayız.

Hedeflediğimiz dönüşüm,

ihracatımız ile üretimimizde hem nitelik hem de nicelik bakımından bir yükselmeyi sağlamalıdır. Şu konuda sanırım hepimiz mutabıkız: Yüksek katma değerli ürünlerin payının arttığı nitelikli ihracat, yeni hikayemizin olmazsa olmazıdır. Yüksek teknoloji sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payını, bugünkü bulunduğu yüzde 4 seviyesinden çok daha yükseğe çıkartmamız gerekiyor.

Sanayicilik yeni nesil bir anlayışla tüm dünyada yeniden değer kazanıyor. Dünyada üretim yapısında köklü bir değişim yaşanırken, önümüzdeki 10 yıl içinde sanayi 4.0 çerçevesinde 19 trilyon dolarlık bir fırsatın oluşacağı ifade ediliyor. Şunun altını özellikle çizmek istiyorum: Bu pastadan payımızı almamız gerekiyor.

Özetle; dünyadaki değişime ayak uydurarak yaklaşan dördüncü sanayi devrimini yakalamamızın yolu, bu alanda ulusal yatırım ve üretim stratejilerimizi belirlemekten geçiyor. İSO olarak bu konuda da öncü çalışmalar yapacak bir çabanın içindeyiz...

USİAD'TAN "VERGİ BARIŞI- KİM, NASIL FAYDALANIR" PANELİ

Yeminli Mali Müşavir, ekonomi yazarı Mustafa Pamukoğlu ve Avukat Celal Ülgen'in konuşmacı olarak katıldığı "Vergi Barışı-Kim, Nasıl Faydalanır?" konulu USİAD etkinliği, 8 Ekim 2016 tarihinde Polat İstanbul Renaissance Bosphorus Otel'de gerçekleştirildi.

Etkinliğe üyelerimizin yanı sıra çok sayıda iş adamı ve dostlarımız katıldı. Vergi Barışı'na ilişkin etkinliğimiz öncesinde konuklarımız kahvaltıda bir araya geldi ve sohbet etti.

"Vergi Barışı-Kim, Nasıl Faydalanır?" konulu etkinliğimiz Başkanımız Birol Başaran'ın açılış konuşmasıyla başladı. Başaran, bu etkinlikle, konunun uzmanlarının verdiği bilgiler ışığında USİAD üye ve dostlarının Vergi Barışı'ndan en etkin bir şekilde yararlanmamasını hedeflediklerini söyledi.

İlk sözü alan Yeminli Mali Müşavir, ekonomi yazarı Mustafa Pamukoğlu, hazırlamış olduğu sunumu davetlilerin sorularıyla birlikte ayrıntılı bir biçimde aktardı. Yaklaşık 3 saat süren etkinlik, Pamukoğlu'nun

kendine has üslubuyla, etkinliğe katılan üye ve misafirleri sorularla ve günlük hayattan örneklerle aktif bir biçimde konuya dahil etmesiyle oldukça faydalı bir şekilde tamamlandı.

Av. Celal Ülgen de konunun hukuki boyutuna ilişkin bilgilendirmelerde bulundu.

"VERGİ BARIŞI'NDAN FAYDALANMAK ŞART"

Vergi Barışı'ndan faydalanmanın şart olduğunu belirten Mustafa Pamukoğlu, "Belki şunu söyleyeceksiniz. Söylemesi kolay. Ödemeyi biz yapacağız. Kaynak meselesi ve taksitleri zamanında ödemeyi nasıl başaracağız? Haklısınız... Ama biz diyoruz ki kredi al bundan yararlan. Ayrıca ısrar ediyoruz. Benim kayıtlarım sağlam, ben suçlu muyum ki vergi affından yararlanacağım, demeyin ve bu kanundan yararlanın. Yani verin kurtulun" dedi. Mustafa Pamukoğlu, sunumunda özetle şunları belirtti:

Cumhuriyet tarihinin belki de en kapsamlı ve büyük vergi barışı 6736 sayılı kanunla gündeme geldi. Bu vergi barışı şu temel hususları içeriyor:

* 30.06.2016 tarihine kadar kesinleşmiş kamu borçlarının taksitlerle ve az bir faiz yükü ile ödenmesi ve bunun şartları.

* Vergi incelemesinden kurtulmak için vergi matrahlarının artırılması ve ek bir vergi ödenmesi.

* İşletme bilançolarında 31.12.2015 itibarıyla yer alan fiyatif kasa, ortaklardan alacakların silinmesi. muhasebe kayıtlarında yer almayan amortisman tabi sabit kıymetlerin kayıtlara alınması.

* Muhasebede olduğu halde fiilen işletmede bulunmayan amort-

isman tabi sabit kıymetlerin muhasebe kayıtlarından çıkartılması.

* Yurt dışında bulunan para, altın, hisse senedi, fon gibi varlıkların Türkiye'ye getirilmesi

* Yurt içinde yastık altında bulunan para, altın gibi varlıkların ve taşınmazların kayıt içine alınması.

HESAP TEMİZLEME

31.12.2015 tarihinde kasa hesabında bulunan ama gerçekte olmayan para yüzde 3 vergi ödenerek temizlenebilecek. Yine ortaklardan olan net alacaklar hangi hesapta yer alırsa alsın yine yüzde 3 vergi ödenerek temizlenecek. Bunun için 30 Kasım 2016 tarihine kadar başvurup beyanda bulunmak ve bu tarihe kadar ödemek gerekiyor. Hangi hesapta gizlenirse gizlensin o hesap ortaklardan alacakları gösteriyorsa bu hesap temizlenebilecek.

STOKLARI DENGEMEYE GETİRMEK

Reel stok>muhasebe stoku ise aradaki fark için genel oran tabi

mallarda yüzde 10 KDV, diğer oranlarda ise yarı oran KDV hesaplanmak suretiyle muhasebedeki stoklar reel hale getirilebilecek.

Muhasebe stoku>reel stok ise aradaki fark kadar sanki satış yapılmış gibi fatura kesilerek muhasebe stoku azaltılacak.

MATRAH ARTIRIMI

2011-12-13-14-15 yıllarına ait vergi incelemelerinden kurtulmak istiyorsanız vergi türü itibarıyla matrahlarınızı artırarak incelemelerden kurtulabilirsiniz.

* Kurumlar Vergisi yönünden incelemelerden kurtulmak istiyorsanız kurumlar vergisi matrahlarını kanunda belirtilen esaslara göre artırıp buna tekabül eden vergiyi taksitle ödeyebilirsiniz.

* KDV-Gelir Vergisi-Stopaj beyanlarınızı da artırarak bu vergilerle ilgili vergi incelemelerinden de kurtulursunuz.

* Matrah artırımından yararlanıp taksitlendirilmiş ödemelerinizi aksatırsanız korkmayın! Vergi inceleme yapılmama hakkınız devam edecek. Sadece bu borçlar muacelliyet kespemmiş vergi borçlarına dönüşüyor.

VARLIKLARIN EKONOMİYE KAZANDIRILMASI

İster yurt dışı ister yurt içi ister mükellef ister mükellef olmanın varlıklarını yurda getiren veya ortaya çıkarana serbestçe bunu yapabilecekler. Vergi ödemeyecekler. Bu konuda dün, bugün ve yarın incelenmeyecek. Bunun için yurt dışından getirme veya ortaya çıkarma en son tarihi 31.12.2016.

TAVSİYELERİMİZ

* Mutlaka 2011 dahil kurumlar vergisi matrah artırımından yararlanın.

* Mali müşavirinizle faturalarınızı tarayarak hassas giderler varsa KDV matrah artırımından da yararlanın.

* Ücret bordrolarınız gerçeği yansıtmıyorsa muhtasar beyanname matrah artırımından da yararlanın.

* 31.12.2015 kasa ve ortaklardan alacaklarınızı mutlaka temizleyin. Kurumlar vergisi matrah artırımından yararlandım; artık gerek yok demeyin. Bunun 2016 yılına sirayet eden var.

* Stoklarınızı reel duruma getirin

* Yurt dışında paranız varsa en az yarısını mutlaka getirin. Böyle bir fırsat elinize bir daha geçmez.

* Yurt içinde kayıt dışı bir varlık, gelir varsa bunu ortaya çıkarın. Örneğin bir daire satmışsınız. Tapu değerini eksik beyan ettiğiniz için elinizde kayıt dışı para var. Bunu varlık barışından yararlanarak kayıt içine alın.

Uzay Teknolojisinde Türk Mühendis İmzası:

Milli ve Yerli Teleskop Projesinin Startı Verildi

Atatürk Üniversitesi ile FMV Işık Üniversitesi'nden bir grup bilim insanı bir ilke imza atarak milli ve yerli tasarıma sahip teleskop projesinin startını verdi ve üretimi başladı. Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG) Projesi ile 4 metre çaplı hem görsel hem de kırmızı ötesi bölgede gözlem yapabilme kabiliyetine sahip DAG teleskobu ve kubbesinin geliştirilmesi projesinde imzalar atıldı.

AG teleskobu ve kubbesinin geliştirilmesi konusunda yapılan çalışmalarda aktif olarak rol alan FMV Işık Üniversitesi, bu kapsamda, Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen Atatürk Üniversitesi bünyesinde kurulacak Doğu Anadolu Gözlemevi'nin (DAG) teleskobuna da yerli ve milli Adaptif Optik Sistemi (AO) ve Derotator Geliştirme-Üretim (AOS) projesini hayata geçirecek.

2019 YILI SONLARINDA HAYATA GEÇECEĞİ ÖNGÖRÜLÜYOR

Atatürk Üniversitesi'nden Doç. Dr. Cahit Yeşilyaprak ve FMV

Işık Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Onur Keskin'in yer aldığı proje sayesinde, HUBBLE Uzay Teleskobu'ndan yaklaşık 7 kat daha yüksek çözünürlüğe sahip yerli tasarıma sahip bir teleskobun 2019 yılı sonlarında hayata geçeceği öngörülmüyor.

Türkiye'de ilk kez tasarımı yüzde 100 yerli olan DAG teleskobunun üretimi yurtdışında başladı. Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen, Erzurum Atatürk Üniversitesi koordinatörlüğünde ve sahipliğinde, FMV Işık Üniversitesi'nin de üreteceği Adaptif Optik Sistemi ile hayata geçirilecek olan "Doğu Anadolu Gözlemevi (DAG) Teleskobu" tamamlandığında, Avrupa'daki en yüksek çözünürlüklü astronomik gözlem cihazı olacak.

Toplam maliyeti optik aygıtlarıyla birlikte yaklaşık 150 milyon lira olacak teleskop, kubbe, bina ve optik aygıtlar sayesinde uzay hem görsel hem de kırmızı öte bölgede gözlenebilecek. DAG teleskobu 2019'den itibaren, Atatürk Üniversitesi bünyesinde Erzurum'daki 3170 metre

rakımlı Konaklı – Karakaya Tepesine yerleşmiş ve gözlem yapıyor olacak. FMV Işık Üniversitesi, 4 metre sınıfı kırmızı ötesi gözlem yapacak DAG teleskobunun Adaptif Optik (AO) ve Derotator sistemlerini üretecek.

'DAG Teleskobu' Yüzde 100 Milli İmkânlarla Tasarlandı

FMV Işık Üniversitesi ve İsviçre'den HEIG-VD ortaklığında optik ve mekanik tasarımı Atatürk Üniversitesi için yüzde 100 milli imkânlarla tasarlanan DAG teleskobu, dünyada bir ilki de gerçekleştirerek daha tasarım aşamasında, AO sistemleri barındıracak şekilde tasarlandı. Proje kapsamında FMV Işık Üniversitesi de Opto-Mekatronik Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (OPAM) tam ölçekli bir AO sistemi geliştirilecek.

Projenin en büyük paydaşı olan FMV Işık Üniversitesi'nin projedeki tek vakıf üniversitesi olduğuna dikkat çeken FMV Işık Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şirin Tekinay, projenin FMV Işık Üniversitesi tarafından gerçekleştirilecek olan AOS kısmı hakkında şu bilgileri verdi:

"Teleskop teknolojilerindeki gelişmeler, astronomik gözlemlerle alınan görüntülerdeki bulanıklık, sintilasyon ve ışın yoğunluğunun azalması sorunları gibi dünyamız atmosferinde oluşan türbülansa bağlı etkilerin giderilmesi için opto-mekanik akıllı yapıdaki Adaptif Optik (AO) sistemlerin üretilmesini sağlamıştır. Böylece teleskop sistemlerinin uzayda kurulmasına gerek kalmadan yeryüzünde konuşlandırılacak teleskoplar ile yüksek çözünürlükte görüntü elde edilmesi mümkün olmaktadır.

(Örnek: 1,5 Milyar dolarlık Hubble Uzay Teleskobu – HST). Teleskopların çapları büyüdükçe ışık toplama, yani daha uzakları görme yetisi de artmaktadır. Fakat büyüyen çap atmosferik türbülansın teleskop üzerindeki olumsuz etkisini de arttırmakta ve daha bulanık görüntü oluşturmaktadır. Üniversitemiz bünyesinde kurulan Merkez'lerimizden OPAM'da bu olumsuz etkileri ortadan kaldıracak sistemleri üretecek ve DAG teleskobunu kendi boyutları arasındaki en yüksek çözünürlüklü teleskopu olmasını sağlayacağız.”

“Türkiye'nin Bu Alandaki Teknolojik Bağımsızlığı Anlamına da Geliyor”

Atatürk Üniversitesi Astrofizik Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Doç. Dr. Cahit Yeşilyaprak ise teleskoba dair şu bilgileri verdi:

“Atatürk Üniversitesi olarak DAG projesinin sahibiyiz. Teleskop ve kubbeye ait optik ve mekanik tasarımı, FMV Işık Üniversitesi'nden, Proje Müdürümüz olarak da görev yapan Yrd. Doç. Dr. Onur Keskin'in uzmanlığıyla gerçekleştirdik. Projenin 2019'un sonunda hayata geçirilmesi öngörülmüyor. Bu sayede ülkemiz genelindeki yaklaşık 200 astronom ve astrofizikçi, DAG teleskobu ile çalışma fırsatı bulacak. Temel bilimler alanında yapılmış en büyük yatırım ve projelerden birisi Doğu Anadolu Gözlemevi ve teleskobu olacak. Projenin hayata geçmesi, Türkiye'nin bu alandaki teknolojik bağımsızlığı anlamına da geliyor. Teleskop için Erzurum'un seçilmes nedeni ise atmosferik ve coğrafik özellikler. Erzurum uzay gözlem çalışmaları için en uygun bölgelerden birisi. Gözlem için en önemli kriterlerden olan, açık gün sayısı, Erzurum'da yaklaşık 250 gün civarında ve düşük nem oranı ile yüksel rakım da özellikle kırmızı öte bölgedeki gözlem için önemli faktörlerden. DAG teleskobu, optik özellikleri nedeniyle ışık toplama gücü açısından en küçük ayrıntıları bile ayırt edebilecek kapasiteye sa-

hip olacak” ifadelerini kullandı.

Cazibe Merkezi Olmaya Aday

FMV Işık Üniversitesi Opto-Mekatronik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü ve AOS Projesi Yürütücüsü Yrd.Doç.Dr. Onur Keskin proje hakkında şu bilgileri verdi: “DAG teleskobundan NASA, Avrupa Uzay Ajansı (ESA) ve Avrupa Güney Gözlemevi (ESO) uzmanları da yararlanmak isteyecek, böylelikle Erzurum, uzay gözlemi araştırmalarında adeta cazibe merkezi haline gelebilecek. DAG teleskobu sayesinde daha önce gözlenmiş uzay cisimlerini kızılötesi dalga boyunda yeniden inceleme fırsatımız olacak. Böylelikle güncel çalışmaları doğrudan yakalayacağız. DAG teleskobu astronomik olayların meydana geldiği günlerde halka da açık olacak. 11 yıl boyunca dünyanın en büyük teleskopunun tasarımı ve görüntüleme sistemlerinin geliştirilmesinde Kanada'da çalıştım. Kanada'da edindiğim bilgi ve birikimi ülkemizin hizmetine sunmak için kolları sıvadık. DAG teleskobu için üretimini OPAM'da gerçekleştireceğimiz adaptif optik sistemler ve derotator sistemi sayesinde uydulardan bile daha kaliteli görüntü alacağız. Bu proje ile dünyada kendi teleskopu ve görüntüleme sistemlerini milli olarak tasarlayıp ürete-

bilen yapan sayılı ülkeler arasına gireceğiz. AOS proje çıktısı olarak elde edilecek kazanımlar, teknolojik bağımsızlığımızı ilan etmemizin ötesinde tıp, haberleşme, askeri ve astronomi alanlarında sektör gelişmesi ve rafta hazır ürün halinde sunulmaya başlanmasının yolunu açarak küresel pazar ve satış stratejilerinde kritik rol oynayarak ulusal sosyo-ekonomik gelişmesine katkıda bulunacak ve ülkemizin en ön saflarda yer aldığı yüksek bilim, teknolojik eğitim ve araştırma konularındaki lider pozisyonunu devam ettirmesini sağlayacak yöndedir.”

Girişimciliğin Önündeki En Büyük Engel “Geleneksel Kültür”

Girişimciliğin Önündeki En Büyük Engel “Geleneksel Kültür”

İnovasyon ve endüstriyel tasarım çözümleri şirketi Alfanorm’un Başkanı, İnovasyon Düşünürü ve Tasarım Mimarı Ateş Öztan, Türkiye’de girişimciliğin önündeki en önemli engelin; aile ve sosyal çevrenin “garantili bir işe girme” baskıları ve girişimci olmak isteyen bireylere maddi-manevi destek verilmemesi gibi “geleneksel kültür” kaynaklı engeller olduğunu ifade etti.

Geleneksel kültürün yanı sıra “girişimcilerin sahip oldukları vasıfların” ve “global kaynaklı” faktörlerin de girişimciliğin önündeki diğer önemli engeller olduğunu vurgulayan Ateş Öztan, Türkiye’nin daha fazla katma değer üretebilmesi için öncelikle toplumsal dinamiklerin düzenlenmesi gerektiğini vurguladı.

Girişimciliğin güçlenmesi

için büyük ekonomilerdeki bilinçlendirme çalışmalarının mutlaka Türkiye’de de yapılması gerektiğinin altını çizen Alfanorm’un Başkanı, Ateş Öztan, “Tüm tarafların dahil olacağı sürdürülebilir girişimcilik politikaları belirlenmeli ve öncelik olarak eğitim sistemimize gerekli modüller eklenmeli. Ayrıca, toplumsal bilinçlenme için kamuoyu seferber edilmesi, gençlerin arasında popülerleşmeye başlayan girişimcilik hareketinin sürdürülmesi ve dünya ile eş zamanlı rekabet edebilirliğe ulaşılması hayati önem taşımaktadır.” dedi.

Alfanorm’un Başkanı, İnovasyon Düşünürü ve Tasarım Mimarı Ateş Öztan; Türkiye’de girişimciliğin önündeki 10 engeli şu şekilde sıraladı:

1. Aile ve sosyal çevrenin “garantili bir işe girme” yönlendirmeleri ve baskıları,

2. Girişimci olmak isteyen bireylere ailenin ve sosyal çevrenin maddi ve manevi destek vermemesi,

3. Eğitim sisteminin genel olarak teorik olması ve saha çalışmalarının sınırlılığı,

4. Sanaycinin girişimcilere pratik yapma olanağı vermemesi ve stajların kağıt üstünde yapılması,

5. Finans sisteminin gelişmiş ülkelerdeki gibi, projeye kredi verme isteğinin henüz yeteri kadar gelişmemesi,

6. Devlet desteklerinden yararlanma konusundaki bürokratik engellerin fazlalığı,

7. Girişimcilerin pazarlama, iletişim, işletme bilgilerinin ve yönetsel becerilerinin zayıflığı,

8. Fikir sahibinin fikrin ticarileşmesinde farklı disiplinlerden uzmanlarla bir arada çalışma ve işbirliği yapma anlayışının yeteri kadar gelişmemesi,

9. Girişimcilerin özellikle uluslararası rekabette çabuk pes etmeleri,

10. ABD ve AB ülkeleri gibi büyük ekonomilerle rekabet gücümüzün düşük olması.

Çağrı merkezi Pazar Büyüklüğü 4,45 Milyara, İstihdam 85 Bine Ulaştı

Çağrı Merkezleri Derneği, 2016 Türkiye Çağrı Merkezi Sektörü pazar verilerini açıkladı. Rapora göre pazar büyüklüğü, 2016'da 4,45 milyar TL'ye ulaştı.

Sektörünün bilgi merkezi ve referans noktası olan Çağrı Merkezleri Derneği tarafından, IMI Conferenc-es işbirliği ve Net Araştırma proje yönetiminde her yıl gerçekleştirilen araştırma sonucu 2016 yılı için sektör pazar verileri açıklandı.

Araştırmaya göre geçtiğimiz yıl sektörün sağladığı istihdam sayısı 83 bin iken bu sayı yüzde 3'lük büyüme göstererek 85 bin kişiye ulaştı.

Çağrı Merkezleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Metin Tarakçı, çağrı merkezi pazarının 2017 yılında da büyümeye devam edeceğini belirterek; "Önümüzdeki yıl toplam istihdam rakamının 92 bine ulaşmasını öngörüyoruz. İstihdamda sektörel dağılıma baktığımızda telekomünikasyon 23 bin 509 kişi ile birinci sırada yer alırken finans sektörü de 16 bin 869 kişi ile ikinci olarak öne çıkıyor. Coğrafi dağılımda da oranların İstanbul'da yüzde 40, Ankara'da yüzde 11, İzmir'de yüzde 6 ve diğer illerde ise yüzde 43 şeklinde olduğunu görüyoruz." dedi.

Öte yandan sektör büyüklüğü; asgari ücrette gerçekleşen yüzde 30'luk artışın ardından yüzde 23,5'luk bir büyümeyle 4,45 milyar TL'ye ulaştı. Reel büyüme ise yüzde 3-4 oranında gerçekleşti.

Çağrı Merkezlerinde Sosyal Medya Etkisi

Çağrı merkezi hizmeti sunulan kanallar arasında telefon ve e-posta ilk sıralarda yer alırken bu yıl sosyal medya kullanımında yüzde 12'lik bir artış görüldü.

Gelen-Giden Arama Toplamı 2,2 Milyar Adet

Çağrı merkezlerinde geçtiğimiz yıl 2 milyar gelen/giden arama gerçekleşirken 2016'da bu sayı 2,2 milyar adete yükseldi. Bu yıl gelen aramaların yüzde 48'i ürün/hizmet bilgisi maksatlıyken, yüzde 20'si işlem, yüzde 11'i ise teknik destek amaçlı gerçekleşti. Giden aramaların çoğu ise satış/pazarlama maksadıyla yapıldı.

Müşteri Temsilcilerinin Yüzde 64'ü Kadın

Çağrı merkezlerinde çalışan müşteri temsilcilerinin yüzde 64'ünü

kadınlar oluşturuyor. Çalışanların yaş ortalaması 25 iken lise mezunu ve öğrenci müşteri temsilcisi sayısında artış yaşandığı görülüyor. Eğitim durumuna göre dağılımda çağrı merkezi çalışanlarının yüzde 52'si yüksekokul, üniversite ve lisansüstü mezunu iken yüzde 36'sı lise mezunu, yüzde 12 ise üniversite öğrencisi.

Yüzde 48'i Asgari Ücret Alıyor

Müşteri temsilcilerinin yüzde 38'i 1300-2000 TL maaş alırken, yüzde 10'u 2000-2500, yüzde 48'i ise asgari ücret alıyor.

Yabancı dilde hizmet veren müşteri temsilcilerinin sayısı ise yaklaşık 4 bin.

Çalışanların yüzde 51'i İngilizce, yüzde 39'u Almanca, yüzde 4'ü Arapça ve yüzde 3'ü Flemenkçe dillerinde hizmet veriyor.

Müşteri temsilcilerinin ortalama çalışma süreleri ise 2016 yılında 1-2 yıl arası olarak gerçekleşti.

Mimarlık Haftası Etkinliklerinde Bu Sefer Söz Kullanıcılardaydı

Her yıl Ekim ayının ilk Pazartesi günü tüm dünyada kutlanan “Dünya Mimarlık Günü” kapsamında Şişecam Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren Şişecam Düzcam ana sponsorluğunda ve Türk Ytong sponsorluğunda Yapı-Endüstri Merkezi tarafından 3-7 Ekim 2016 tarihleri arasında düzenlenen Mimarlık Haftası Etkinlikleri sektörün yoğun ilgisiyle tamamlandı. Mimarlık odaklı bu özel hafta boyunca, YEM sahnesi farklı meslek alanlarından profesyonelleri ağırladı ve bu kez mimarlık, kullanıcıların gözünden mercek altına alındı.

Adliye Binaları, Engelsiz Tasarım, Eğitim Yapıları, Müzeler, Sağlık Yapıları, Turizm Yapıları, Kültür Yapıları, Yeniden İşlevlendirilen Yapılar, Medya Merkezleri ve Sinema ve Mimarlık gibi toplum hayatının kilit mekânlarının ele alındığı oturumlarda bu alanların kullanıcıları arasından seçilmiş uzman konuklar ve alanında uzman, tanınan mimarların moderatörlüğünde yapı ile toplum ilişkisini çarpıcı detaylarla

aktardı.

Kullanıcı deneyiminin bir tasarımdaki en can alıcı faktör olduğunun altının çizildiği etkinlikler, projeleriyle tanınan ve büyük ilgiyle izlenen mimarların moderatörlüğünde gerçekleştirildi. Mimarlık Haftası Etkinliklerine Türkiye Barolar Birliğinden, Dünya Engelliler Vakfı'na, alanında tanınan akademisyenlerden doktorlara ve sanat ve basın çevrelerinden önemli ve tanınmış isimler de konuşmacı olarak katıldı.

“ADLİYELER ADALET DUYGUSUNU YANSITMALI”

Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcısı Av. Başar Yaltı, adliyelerin “adalet duygusunu yansıtan”, gelişime açık ve esnek binalar olması gerektiğini söyledi. Adliye binalarının ulaşımının rahat olması ve kreş gibi sosyal alanlarının bulunması gerektiğini belirtti. Zamanın kıymetli olduğuna vurgu yapan Av. Dr. Nevin Yurtman, adliyenin halkın istediği an

ulaşabileceği yakınlıkta olmasını ve bunun toplumda güven ile adalet duygusunu yükselteceğini de ifade etti.

“TÜRKİYE 18-40 YAŞ ARASI ATLETİK VÜCUTLU ERKEKLERE GÖRE TASARLANMIŞ BİR ÜLKE”

“Ülkemiz bebekli, hamile, yaşlı ya da engelli insanlara göre değil 18-40 yaş arasındaki atletik vücutlu erkekler için tasarlanmıştır” diyen Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği (TOHAD) Genel Sekreteri Hakan Özgül, engellilerin karşılaştığı zorluklara vurgu yaparak Türkiye’deki 1 milyon 525 bin 178 adet binadan sadece 3.380’inin yüzde 75 oranında erişilebilir olduğuna dikkat çekti.

NEDEN OKUL YAPIYORUZ? NASIL BİR HAYAT İSTİYORUZ?

Eğitim oturumunda “Nasıl bir eğitim, nasıl bir hayat istiyoruz” sorusunun tasarımdan önce mutlaka sorulması gerekliliğine vurgu yapıldı.

MEF Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Erkut; üniversitelerde dev amfi döneminin bittiğini ve öğrenciler için esnek alanlar yaratmanın artık çok daha önemli olduğunu kaydetti.

Yenilikçi Öğrenme Merkezi Kurucusu Kayhan Karlı derslerin ve bunların icra edildiği mekânların tasarlanırken artık 21. yüzyıl pedagojisine bakılması gerektiğini ve bu mekânların öğrenmeyi teşvik edici merkezler olarak değerlendirilmesinin önemini vurguladı. Bir eğitim yapısı ve

eğitim süreci tasarlanırken 4 temel unsura dikkat edilmesi gerektiğini belirtti. İlginç, kullanışlı, eğlenceli ve anlamlı...

“DEV HASTANELERE GEREK KALMAYACAK” & “UÇ HASTAN-EYE 1,5 MİLYAR LİRALIK YAT-IRIM”

Sağlık yapılarının tasarımında orada görev yapacak persone- lin beklentilerinin ve vatandaşın ihtiyaçlarının dikkate alınmasının önemine vurgu yapılan Sağlık Yapıların Oturumunda konuşan İstanbul Valiliği Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) Kurucu Direktörü Gökhan Elgin, Kartal, Göztepe ve Okmeydanı'nda bulunan kamu has- tanelerine toplamda 1 milyar 453 milyon liralık yatırım yapıldığını dile getirdi. Elgin, bu binaların kamuda ilk Leed Gold sertifikasını alacak hastaneler olacaklarını bildirdi. Doktorlar ayrıca gelecekte dev hastanelerin yapılmasına gerek kalmayacağı öngörüsünde bulundu.

İSTANBUL NEDEN KONGRE MERKEZİ OLAMIYOR?

Turizm yapıları oturumunda deneyimlerini paylaşan Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre & Sergi Sarayı Genel Koordinatörü Güniz Atıs Az- rak, İstanbul'daki kongre merke- zlerinin belli bir amaca yönelik olarak tasarlandığını, sonrasında ortaya çıkan ihtiyaçlara yanıt vermediğini kaydetti. Turizm sektörü paydaşlarının katıldığı oturumda otellerin çevre, doğa ve tarihi eser- lerle uyumlu olması gerektiği be- lirtilerek turizm yapılarının amaca uy- gun tasarlanmasının önemine vurgu yapıldı. İlgililer otel ve benzerlerinin artık “deniz kum güneş” sarmalından çıkması zorunluluğunun altını çizdi.

“GAZETE BİNALARI BÜYÜK YAPILMALI” & “BİNALAR GAZETECİNİN BAĞIMSIZLIĞINI TEMSİL ETMELİ”

YEM Mimarlık Haftası etkinlikler- inin son gününde medya merkezleri tartışıldı. Milliyet Gazetesi Köşe yazarı, Show Radyo ve Radyo Viva Yayın Yönetmeni Özyay Şendir,

gazetecilerin sokaktan kopmamaları gerektiğini ancak şehir dışına yapılan plazalar ile bunun mümkün olmadığını söyledi. Diziler nedeniyle televizyonların eskisi kadar büyük stüdyolara ihtiyacı kalmadığını be- lirtten Şendir, gelecekte haber merke- zlerinin kalmayacağı öngörüsünde bulunarak medya binalarının idari ofisler haline geleceğini belirtti. Doğan Kitap Yayın Direktörü Cem Erciyes ise 90'lı yıllarda yapılan binaların medyanın gücünün simgesi olduğunu ifade ederek me- dya yapılarının insanları bir araya getirdiği oranla iyi yapılar olduğunu söyledi.

Habertürk Gazetesi Köşe Yazarı Serpil Yılmaz mevcut yapıların gazeteciliğin önüne duvar örmeye başladığını söyleyerek; “Gazete- cilik saygın bir iştir. Gazeteci bağımsızlığı mabet gibidir. Bi- nalar da bu mabedi temsil etme- lidir” dedi. Teknolojinin getirdiği değişikliklerle gazeteciliğin artık her yerden yapılabileceğine dikkatleri çeken Posta Gazetesi Köşe Yazarı Şirin Sever ise teknolojinin getirdiği değişikliklerle gazeteciliğin artık her yerden yapılabileceğine dikkat çek- ererek medya merkezlerinin eğlenceli ve çalışana saygılı binalar olması gerektiğini söyledi. CNN Türk Pro- gram Yapımcısı Gazeteci Ahu Özy- urt ise çalıştığı Doğan Medya Cent- er binasının ihtiyaca göre değişen, esnek bir şekilde tasarlandığına dikkat çekerek; “Gazete binaları so- syal yerlerdir. Farklı fikirlerin birbiri ile adeta çarpıştığı bir düşünce merkezidir. Bu yüzden bu binalar büyük yapılmalıdır” dedi.

DERVİŞ ZAİM: “SİNEMA SANATI ZAMANI VE MEKÂNI YENİDEN ÜRETME YENİDEN YARATMA SANATIDIR”

YEM Mimarlık Haftası etkin- liklerinin son oturumunda mimarlık ve sinema konuşuldu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden mezun olan sinema eleştirmeni Atilla Dorsay'ın konuşmacılar arasında bulunduğu oturumda “Uçurtmayı Vurmasınlar” kitabının yazarı ve filminin senaristi, mimar, senarist, akademisyen Fer-

ide Çiçekoğlu mimarlıktan sinemaya geçiş sürecini ve distopik kent film- lerini anlattı. Çiçekoğlu, İstanbul'u distopya olarak tahayyül eden filmler arasında “Abluka” ile “Şarkı Söyleyen Kadınlar”ı gösterdi.

Auteur Sineması'nın Türkiye'deki en önemli temsilcilerinden olan yönetmen Derviş Zaim, yakında vizyona girecek mimariyle ilin- tili yeni filmi “Rüya”nın senaryo yazımı ve yapım sürecini paylaştığı konuşmasında; “Sinema zamanı ve mekânı tıraşlama sanatıdır” dedi. Filmlerinde Osmanlı, Bizans ve Selçuklu geleneğinden yararlan- maya çalıştığını dile getiren Derviş Zaim, son filmi “Rüya”da cami inşa etmeye çalışan bir kadın mimarın hikayesini anlatmaya odaklandığını söyledi.

Filmi ‘mimarlığın sinemaya tercüme edilebilmesine dair bir girişim’ olarak nitelendiren “Tabutta Rövaşata”nın yönetmeni; “Rüya”nın senaryo yazımı sürecinde Osmanlı mimarisindeki tekrar ve varyasy- onlardan ilham aldığını belirterek, mekân arayışının filmi inşa etme aşamasının en önemli safhalarından biri olduğunu ve mekanlarla flört et- menin bir yönetmenin becermesi gereken en önemli şey olduğunu vurguladı.

Mimarlık Haftası etkinlikleri kapsamında müzelerden, kültür yapılarına ve yeniden işlevlendirilen binaların sorunları ve çözüm öner- ileri de konuşuldu. Süreyya Operası, Deniz Müzesi ve Kadir Has Üniver- sitesi yapılarının örnek verildiği otu- rumlarda yapı sektörünün tasarım dehalarının ufkunu açacak kullanıcı deneyimleri paylaşıldı.

Yapı-Endüstri Merkezi mimarlık mesleğinin gelişimine katkı sağlamasını hedeflediği bu projesi- yle akademiden öğrencilere, mima- rlardan tüm meslek profesyoneller- ine kadar geniş bir çevreyi etkinlik merkezinde ağırladı.

Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı

Et İthalatı Çözüm Değil!

6 Ağustos 2015 tarihli gazete haberlerine göre, Et ve Süt Kurumu (ESK), kırmızı et fiyatlarında yüzde 30'lara varan artışa müdahale etmek amacıyla 3 bin 200 tonluk donmuş karkas et alım ihalesi yapmış. İhalesi yapılan etlerin bu ay içinde piyasaya girmesi sağlanacakmış. Bu etler, şarküterilere ve yemek sanayicilerine verilecekti.

İhaleyi kazanacak şirket yapacağı bağlantılarla alacağı eti getirip ESK'ya teslim edecekmiş. ESK da kendi belirleyeceği fiyatla piyasaya sunacakmış. Soru şu; Olasılıkla piyasa fiyatından daha ucuza satılacak olan bu etler, piyasada fiyatları değiştirebilecek mi? Uzmanlar bunun düşük bir ihtimal olduğunu söylüyorlar. Çünkü 3 bin 200 kilogramlık karkas et Türkiye'de pazarın yaklaşık binde 3'üne denk düşüyor.

Sorun, ithalatla çözülecek boyutta değil. Sorun kısa bir genelleme ile "Türkiye'de Tarımın Pusulası" olmamasından kaynaklanıyor.

Aslında var olduğu söyleniyor. Ancak pusula, daha doğrusu Türkiye tarım politikaları 1980'li yıllardan beri yerli değil. İçinde yaşadığımız dönem, dışa bağımlı yeni-liberal politikaların bir sonucu. Bunu dikate almaksızın, örneğin bugünlerde kırmızı etle ilgili yapılan bütün tartışmalar gerçeği yansıtmaktan uzak kalıyor, kalacak.

YENİ LIBERAL POLİTİKALAR TARIMI ÇÖKERTTİ, ÇÖKERTMEYE DEVAM EDİYOR

Batı ülkelerinde tarım firmaları ve ağırlıklı olarak endüstriyel tarım işletmeleri olağanüstü destekleniyor. Bu desteklemelerle üretim fazlalıkları oluşuyor. Yaratılan üretim fazlalıkları ve tarımsal girdiler için dış pazarlar kaçınılmaz bir gereksinim olarak ortaya çıkıyor. Dış pazarlar için de Üçüncü Dünya ülkelerinde tarımın geriletilmesi, çöküşü isteniyor. Bu amaçla, anılan ülkelerde dışa bağımlı yeni liberal politikalar, küreselleştirme örtük adıyla devreye sokuluyor.

ABD/AB tarafından uygulanan politikaların ne anlama geldiğini Dünya Bankası eski ekonomisti ve 2001 Nobel Ekonomi ödülünü alan E. Stiglitz açık bir şekilde söylüyor; "Asya, Latin Amerika ve Afrika pazarlarına girmek isteyen batı, amacına ulaşmak için gerektiğinde bu ülkeleri finansal abluka altına almaktan geri kalmaz, bunu yaparken kendi üreticileri bütünüyle koruma altındadır."

ABD/AB bunu nasıl yapıyor?
Finansal abluka yanında Dünya

Borsa Fiyatları'nı denetliyor, ürünlerinde damping yapıyor, Dünya Bankası'nı devreye sokarak Üçüncü Dünya ülkelerine ucuz kredi sağlıyor, ancak verdiği kredilerle kendi mallarını örneğin sığırlarını pazarlıyor ve bu ülkelerde ulusalcı politikaları uygulamak isteyen hükümetleri düşürüyor, vb.

TÜRKİYE'DE YENİ LIBERAL POLİTİKALAR İLE TARIMDA NELER OLDU?

- Gümrük duvarlarıyla oynanarak tarım ürünleri ithal edildi. (Şimdi de et ithalatı yeniden bu şekilde devreye sokuluyor. Bırakınız et ithalatını, duyularımıza göre besilik hayvanlar da ithal edilecekmiş).

- Tarımsal desteklemelerde istikrarsızlık ve yetersizlik söz konusu oldu.

Çıkarılan Tarım Yasası süs olarak saklandı.

- Hayvancılık deseni değiştirildi. Türkiye'nin çayır-meralarına daha uygun olan koyun ve keçi yetiştiriciliği son yıllara değin ihmal edildi. Koyun-keçi sayısı, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ayrılıkçı terörün de eklenmesiyle azaldı. Bu türler yerine, sığırcılık öne çıkarıldı. Bu tercihte de yanlışlık yapıldı. Küçük ve orta ölçekli işletmeler yerine Dev sığırcılık işletmeleri

oluşturuldu.

- Üretici lehine piyasayı bir ölçüde denetleyen Tarımsal Kitler özelleştirildi ya da kapatıldı. Örneğin; hayvan yetiştiriciliğiyle bağlantılı Süt Endüstrisi Kurumu, Yem Sanayi gibi Kitler yok edildi. Et Balık Kurumu, önce işlevsiz duruma getirildi. Son yıllarda yeniden Et Ve Süt Kurumu olarak devreye sokulmaya çalışılıyor. Eskilerin deyimıyla "Ba'de harab-ül basra". Bu deyim, "İş işten geçtikten sonra, harekete geçmek için çok geç kalınmış" anlamına geliyor.

ET İTHALATI ÇÖZÜM DEĞİL

Et ithalatı yeni bir konu değil. Kırmızı et fiyatları, 2008'de de süt tozu ithalatıyla anaç sığırların kesilmesi, koyun ve keçi sayısının neredeyse yarı yarıya düşmesi gibi nedenlerle aşırı yükselmişti. O yıllarda da fiyatların düşürülmesi için ithalat gündeme getirilmişti. Günümüzde de et ithalatına bağlı olarak biraz öncede belirttiğim gibi, ithalat kapsamına besi danaları da eklenecek. Kimileri açık, kimileri örtük ithalatı savunuyor.

İthalat, kesinlikle çözüm olmayacak. Fiyatlar biraz düşecek, ancak bu durum pusulasız olan çiftçilerin ve daha sonrada tüketicilerin

zararına olacak.

İTHALAT KİMİN İŞİNE YARAR?

Birincisi; ithalat, ABD/AB'nin işine yarar, ellerindeki stokları eritirler. Fakir Türk'ün parası yabancılara aktarılmış olur. Daha kötüsü, her düzeyde Batı'ya bağımlılık fikrini beslemeye devam eder.

İkincisi; et ve besi danası ithalatı için izin verilen ya da kurdurulan firmaların işine yarar.

ÇÖZÜM VAR MI?

Çözüm elbette var: Dışa bağımlı yeni-liberal politikalardan vazgeçmek. Türkiye çıkarlarına yönelik ulusal tarım politikalarını devreye sokmaktan başka çözüm yok..

Yazıyı şöyle bitirmek istiyorum. Türk insanı, kırmızı eti daha az tüketir durumu geldi. Büyük çoğunluk bayramdan bayrama bile eti görmez oldu. Beslenme ve halk sağlığı uzmanları, kırmızı eti az tüketenleri daha kolay yönetilebilen, aynı zamanda hastalıklara daha kolay yakalanabilen insanlar olduklarını belirtiyorlar. Konunun altındaki acı gerçek bu mu?

Acaba, insanlarımız ot yiyen varlıklar haline bu amaçla mı dönüştürülmek isteniyor?

Türkiye Varlık Fonu Yasalaştı

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı.

Yasaya göre; Başbakanlığa bağlı, profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi kurulacak.

Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu kurulacak, gerek görülmesi halinde alt fonlar da kurulabilecek. Şirket, bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihte ticaret siciline resen tescil olunacak. Fonun denetim raporu Bakanlar Kurulu'na sunulacak, mali tabloları ile faaliyetleri ise TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından denetlenecek. Fon'un 200 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşması hedefleniyor. Yasayla getirilen bazı düzenlemeler özetle şöyle:

Şirketin 50 milyon lira olan

kuruluş sermayesi, Özelleştirme Fonu'ndan karşılanacak. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait olacak ve şirketin hisse senetleri nama yazılı olacak.

İ Kurulacak Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ile Türkiye Varlık Fonu, buna göre kurulacak şirket ve alt fonlar Gelir ve Kurumlar Vergisi'nden muaf olacak.

Türkiye Varlık Fonu'nda Tahmini Hedef 200 Milyar Dolar

Fonun Hükümet açısından hedefini Başbakan Binali Yıldırım şöyle özetledi:

"Türkiye bütçe açığı olan, dış kaynakla ekonomisini büyüten bir ülke. Dolayısıyla bütçe açığını, cari açığı daha fazla açmadan kaynak oluşturarak, büyük projeleri gerçekleştirmek ve Türkiye'nin ekonomik göstergelerini dengede tutmak için Türkiye Varlık Fonu (TVF) kuruluyor." Aslında bu fon

'sade vatandaş'a uzak bir konu gibi görünse de, özellikle olası finansal kaynakları açısından herkesin üstünde fikir yürüteceği, köy kahvesinden sosyal medyaya her yerde tartışacağı bir alan olacak.

Varlık Fonu Sistemi Nasıl İşletilecek?

Önce Başbakanlık'a bağlı, ana faaliyet konusu fonların kurulması ve yönetimi olan, sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere TVF Yönetimi AŞ kurulacak. Bu şirketin 50 milyon lira olan kuruluş sermayesi, Özelleştirme Fonu'ndan karşılanacak. Şirketin yönetim ku-

rule, başkan ve üyeleri ile genel müdürü başbakan tarafından atanacak.

Fonun Kaynakları Neler Olacak?

TVF'nin kaynakları, Özelleştirme Yüksek Kurulu'nca özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve fona devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonu'ndan fona aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından oluşacak. Ayrıca Bakanlar Kurulu'nca fona aktarılmasına veya şirket tarafından yönetilmesine karar verilen kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklar ile fon tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onay aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklar da yer alacak. Bu kapsamda örneğin bireysel emeklilik sistemi (BES) gibi fonlar üzerinden aktarmalar da kaynak olacak.

Denetim Nasıl Sağlanacak?

TVF Yönetimi AŞ ve bu şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, TVF ve kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabi olacak. Ancak Plan ve Bütçe Komisyonu'nda bu konuda büyük tartışma çıkması nedeniyle, AKP, CHP ve MHP'nin ortak öneriyle fonun müfettişlerden oluşan bir komisyonca denetlenmesi kabul edildi. Bu komisyon Başbakan tarafından oluşturulacak. Nihai karar ise Genel Kurul'da netleşecek. Denetim raporu önce Bakanlar Kurulu'na, her haziranda da Plan Bütçe'ye gidecek. Şirket, SPK kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyacak.

Ne Tür Güvence ve Avantajları Var?

TVF'nin mal varlığı, şirketin mal varlığından ayrılacak. Fonun varlığı, fon hesabına olması şartıyla TVF ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemeyecek ve rehin edilemeyecek, kamu alacaklarının tahsili amacı da dahil olmak üzere haczedilemeyecek. TVF Yönetimi AŞ ile TVF, buna göre kurulacak şirket ve alt fonlar Gelir ve Kurumlar Vergisi'nden muaf olacak. Bu muafiyet, TVF ve şirket kazanç ve iratları üzerinden Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsayacak. Şirket ve fon, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden de muaf olacak. Fonun faaliyetleri KDV'den de istisna tutulacak.

Varlık Fonu'nun Büyüklüğüyle İlgili Hedef Nedir?

TVF'ye yönelik hedefleri erini açıklayan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "Her alanda etkinlik gös-

terebilecek bir fondan bahsediyoruz. Hedefimiz 200 milyar dolarların konuştulduğu bir fon" dedi.

Fonun Hangi Yönleri Eleştiriliyor?

TVF ile ilgili tasarı hem TBMM hem genel kamuoyunda olumlu ve olumsuz yönde eleştirilere konu oldu. Örneğin CHP Milletvekili Aykut Erdoğan, düzenlemeyle yeni bir paralel Hazine kurulduğunu iddia etti. MHP Milletvekili Erhan Usta, bir kısım kamu faaliyetlerinin bütçe sistemi dışına çıkarıldığını savundu. HDP Milletvekili Ahmet Yıldırım, böyle bir fona neden ihtiyaç olduğuna dair tatmin edici bir gerekçe sunulmadığını ileri sürdü. Öte yandan İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, fonun hem mega projelere finansman temin edeceğini hem piyasalarda dalgalanmaları önleyeceği belirtti. Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya, istikrara, tasarruflara ve yatırımlara katkı sağlayacak tüm adımları desteklediklerini belirtti. Ekonomist Uğur Gürses ise "Fon oluşturacak paranız varsa kamu borcunu azaltarak, uzun

vadeli faizi düşürmek daha iyi değil mi” diye sorarken, finans sektöründe yaşanabilecek haksız rekabete de dikkat çekti. Ekonomist Aslın Aydın da, şu yorumu yaptı: “Ekonomiyi tüketim odaklı, borca dayalı ve dış tasarruflara bel bağlayan anlayışıyla bugün yatağa mahkum eden anlayışın çözümü, ileride daha ciddi tehlikelere zemin hazırlıyor.”

Küçük Yatırımcılar Şimdilik Bekleyecek

Varlık fonuyla ilgili merak edilen konulardan biri, küçük yatırımcıya nasıl bir etkisinin olacağı. Gedik Yatırım Araştırma Uzmanı Erol Gürcan, dünyadaki örneklerle ve halen kamunun elinde fonlara bakıldığında, bu fonların temel olarak bireysel yatırımcıların yatırım yapmasına imkan sağlama gibi bir amaç gütmeye başladığını belirtti. Ancak fon yasasının ilgili maddesine atıf yapan Gürcan, şu noktaya da dikkat çekti: “İlerleyen dönemlerde, fon kapsamında kurulacak bir şirketin ya da fonun iştirak ettiği şirkete ait payların halka arz edilmesi, çeşitli altyapı ya da gayrimenkul yatırımlarına yönelik

kira sertifikası ihracı vs. gibi ulusal varlık fonunun elindeki varlıkları menkul kıymetleştirme yoluyla bireysel yatırımcıların da bu fona iştirak etmesi sağlanabilir. Bunu görmek için kuruluş sürecinin tamamlanmasını beklemeliyiz.” Gürcan ayrıca, bu fonun yatırım yaptığı varlıklar, bölgeler, sektörler ve yatırım zamanlaması gibi özellikleriyle bireysel yatırımcıya yol gösterici olabileceğini de ifade etti.

Dünyada Tahmini Büyüklüğü 12 Trilyon Doları Aşılıyor

Ulusal Varlık Fonları (Sovereign Wealth Fund) genellikle cari fazla veren veya petrol gibi emtia geliri olan ülkelerin, bunlardan sağladıkları döviz rezervlerindeki artışı değerlendirmek adına kurdukları fonlar olarak biliniyor. Ancak Türkiye’ye benzeyen ülkelerde de, az da olsa benzer fon örnekleri var. Geçmiş 1950’li yıllara kadar gitse de, özellikle 2008 Krizi sonrası popüler oldular. 1998’de dünya genelinde toplam büyüklüğü 2 trilyon doların altında olan bu fonların 2015 itibarıyla 12 trilyon dolara çıktığı tahmin ediliyor. Suudi Arabistan, Kuveyt, Katar, Norveç, Rusya gibi ülkeler

petrole dayalı varlık fonlarıyla dünyada ilk sıralarda yer alırken, yüksek ihracat nedeniyle cari fazla veren Çin, Singapur, Hong Kong gibi gelişmekte olan ülkelerin emtia dışı kaynaklardan elde edilen fonları göze çarpıyor. Dünyada Norveç 847 milyar dolarla birinci, Çin 813 milyar dolarla ikinci.

Temmuz'da İşsiz Sayısı 354 Bin Kişi Arttı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Temmuz ayına ilişkin iş gücü istatistiklerini açıkladı. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2016 yılı Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 354 bin kişi artarak 3 milyon 324 bin kişi oldu.

İşsizlik oranı ise 0,9 puanlık artış ile yüzde 10,7 seviyesinde gerçekleşti.

Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 1,5 puanlık artış ile yüzde 13 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta işsizlik oranı 1,5 puanlık yükselme göstererek yüzde 19 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 1 puanlık artış ile yüzde 11 olarak gerçekleşti.

İSTİHDAM ORANI YÜZDE 47 OLDU

İstihdam edilenlerin sayısı 2016 yılı Temmuz döneminde, bir önceki yılın aynı döneminde 294

bin kişi artarak 27 milyon 636 bin kişi, istihdam oranı ise 0,2 puanlık azalış ile yüzde 47 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 291 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 586 bin kişi artış gösterdi. İstihdam edilenlerin yüzde 20,7'si tarım, yüzde 19'u sanayi, yüzde 7,4'ü inşaat, yüzde 52,9'u ise hizmetler sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 1,3 puan, sanayi sektörünün payı ise 0,5 puan azaldı. Buna karşılık inşaat sektörünün payı değişim göstermezken, hizmet sektörünün payı 1,8 puan arttı.

İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI YÜZDE 52,7

İşgücü 2016 yılı Temmuz döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 650 bin kişi artarak

30 milyon 961 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,3 puan artarak yüzde 52,7 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı değişim göstermeyerek yüzde 72,8 kadınlarda ise 0,6 puanlık artışla yüzde 33 olarak gerçekleşti

KAYIT DIŞI ÇALIŞANLARIN ORANI YÜZDE 34,3

Temmuz 2016 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,7 puan azalarak yüzde 34,3 olarak gerçekleşti.

MALİYE BAKANI AĞBAL: BÜTÇE EYLÜLDE 16,9 MİLYAR TL AÇIK VERDİ

Maliye Bakanı Naci Ağbal, bütçenin eylül ayında 16,9 milyar lira, ocak-eylül döneminde ise 12 milyar lira açık verdiğini belirterek, “Geçen sene aynı dönemde bütçe açığının 13,4 milyar lira olduğu dikkate alındığında 9 aylık bütçe gerçekleşmemiz, geçen seneye göre 1,4 milyar liralık bir iyileşmeyi ifade etmektedir” dedi.

Bakan Ağbal, Ocak-Eylül 2016 Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Sonuçları, 2016 Yıl sonu Bütçe Gerçekleşme Tahmini ve 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı hakkında bir basın toplantısı gerçekleştirdi.

Bu yılın ocak-eylül dönemi bütçe gerçekleşme sonuçlarına ilişkin açıklamalarda bulunan Maliye Bakanı Naci Ağbal, bütçenin eylül ayında 16,9 milyar lira açık verdiğini belirterek, “Ocak-eylül döneminde ise bütçemiz 12 milyar lira açık vermiştir. Geçen sene aynı dönemde bütçe açığının 13,4 milyar lira olduğu dikkate alındığında 9 aylık bütçe gerçekleşmemiz geçen seneye göre 1,4 milyar liralık bir iyileşmeyi ifade etmektedir. 9 aylık bütçe sonuçlarımız bir önceki yıllarla karşılaştırıldığında hala bütçe disiplinine devam ettiğimiz görülecektir” ifadelerini kullandı.

ENFLASYON SEPETİNE GIDA AYARI

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, enflasyon sepetinde gıdanın yüzde 24’lerde olan ağırlığının yıl sonundaki güncelleme ile yüzde 20’nin altına ineceğini söyledi.

Hükümet, gıda enflasyonu ile mücadele kapsamında Gıda Komitesi’nin yapısını değiştirirken, bir adım da enflasyon sepeti için gelecek. Habertürk’ten Deniz Çiçek’in haberine göre, Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) enflasyon sepetinde gıdanın ağırlığı düşürülecek. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, gıda sepetinde gıdanın yüzde 24’lerde olan ağırlığının, yüzde 20’nin altına inmesi gerektiğini, düzenlemenin, her yıl sonunda yapılan güncelleme çalışmaları kapsamında gerçekleştirileceğini kaydetti. Böylece gıda fiyatlarındaki artış ve azalışlar enflasyon oranını daha az etkileyecek. Hükümet, Gıda Komitesi’nin yapısını aybaşıda değiştirmişti. Komite, artık Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek’in başkanlığında ve bakanların katılımı ile toplanacak. Komitenin sekretaryasını Merkez Bankası yürütecek.

Gıda Komitesi’nin aldığı kararlar çerçevesinde, Hal Kanunu’nda da değişiklik yapılacak. Tarım ürünlerinin nakliyat sırasında zayi olmasının önlenmesi için soğuk zincir ve taşımacılık şartı getirilecek.

2017 TAHMİNİ BÜTÇESİ AÇIKLANDI

Maliye Bakanı Naci Ağbal, 2017 yılı bütçe giderlerini 645,1 milyar lira, faiz hariç bütçe giderlerini 587,6 milyar lira, bütçe gelirlerini 598,3 milyar lira, bütçe açığını 46,9 milyar lira olarak öngörülüğünü açıkladı.

Maliye Bakanı Ağbal, “2017 yılı bütçemizde bütçe giderlerini 645,1 milyar lira, faiz hariç bütçe giderlerini 587,6 milyar lira, bütçe gelirlerini 598,3 milyar lira, vergi gelirlerini 511,1 milyar lira, bütçe açığını 46,9 milyar lira, faiz dışı fazlayı ise 10,6 milyar lira olarak öngördük” dedi.

Bakan Ağbal, “Geçen yıla göre yatırım ödeneklerini yüzde 30 oranında artırıyoruz. Böylece 2016’da 2017 yılında 78 milyar liraya çıkarıyoruz” ifadelerini kullandı.

bütçeden yatırıma ayırdığımız 60 milyar lira kaynağı, 2017 yılında 78 milyar liraya çıkarıyoruz” ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE’DE İLK TOZ BAL ÜRETİMİ BAŞLADI

Adana’da bal üretim ve ambalajlaması yapan bir firma, Türkiye’nin ilk toz balını üretti. Adana’nın Kozan ilçesinde faaliyet gösteren firmanın Genel Müdürü Can Sezen, balla ilgili uzun süredir yaptıkları Ar-Ge çalışması sonucu, ilk kez de toz bal üretimine geçtiklerini açıkladı. Sezen, “Aroma çeşitliliği ve rekoltede dünya lideri olan Türkiye, balın katma değerinin artırılması konusunda yeterli düzeyde değil. O yüzden üretimin çilesi bize, kazancın sefası yabancıya kalıyor” dedi. Bu durumu tersine çevirmeye yönelik ürün geliştirme çalışmalarının devam ettiğini belirten Sezen, dünyada en fazla bal üreten ülke olan Çin’e krem bal ihracatı gerçekleştirme başarısı yakaladıklarını vurguladı.

Balın insan sağlığına yararının saymakla bitmeyeceğini anlatan Genel Müdür Can Sezen şunları söyledi: “Türkiye, coğrafi ve iklimsel avantajıyla elde ettiği doğal baldan daha fazla kazanç sağlayabilir ama, bunun için katma değerli üretiminin kovandan başlaması gerekiyor. Arıcılar polen, propolis, arı sütü ve arı zehri üretimi yapacak, bizler de bu ürünlerden katma değeri yüksek, inovatif ürünler geliştireceğiz. Anavazda bu çerçevede görevini yerine getiriyor. 2 milyon TL yatırımla toz bal ürettik. Gıda endüstrisinin ilgi gösterdiği ürünleri, tüketicinin şeker yerine kahve ve çayında kullanabilmesi yönünde çalışma yapıyoruz. Ar-Ge birimimiz durmuyor. Ballı yara bezi, pastil, krem gibi ürünler üzerindeki ürün geliştirme çalışmalarımız devam ediyor.”

TESK: KADIN ÜYE SAYIMIZ YÜZDE 30 ARTTI

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, son üç yıl içerisinde kadın esnaf sayısının yüzde 30 artış ile 189 bin 337'den 248 bin 331 ye çıktığını belirtti. Palandöken ayrıca, "Kadın esnaf ve sanatkâr sayısındaki artış yeter değil. Kadın esnaf ve sanatkâr sayısının artırılması için daha çok desteklenmelidir" dedi.

2013 yılında kayıtlı 189 bin 337 kadın esnaf ve sanatkâr varken, yüzde 30,7'lik bir artış ile 2016 yılı Eylül sonu itibari ile bu sayı 248 bin 331'e çıktığını anlatan Palandöken, "2016 Eylül sonu itibariyle toplam esnaf ve sanatkâr sayısı 1 milyon 663 bin 894'tür. Son 3 yılda 58 bin 994 kadın esnaf ve sanatkâr sayısında artış var. Kadın esnaf sayısındaki bu artışa rağmen; 2016 yılı toplam kadın esnaf ve sanatkâr sayısı toplam esnaf ve sanatkâr sayısına oranlanınca yüzde 14,9 olduğu göze çarpıyor. Bu sayının daha çok artırılması için devlet desteklerinin mutlaka artırılması şart" diye konuştu.

Kadın esnaf ve sanatkârların sektör tercihleri bazında incelendiğinde ilk sırada 33 bin 177 kadın esnaf tarafından bakkallık, bayilik ve büfecilik mesleğinin tercih edildiğini kaydeden Bendevi Palandöken, "2016 verilerine göre kadın esnaf ve sanatkârlarımızın en çok tercih ettiği ilk 10 mesleği şu şekilde sıralayabiliriz. 1- Bakkallık, Bayilik ve Büfecilik: 33.177, 2-Kuaförlük: 22.385,3- Lokantacılık: 9.149, 4 -Taksicilik: 8.477, 5-Pazarcılık: 8.230, 6-Tuhafiyecilik: 7.717, 7-Servis aracı işletmeciliği: 7.481, 8- Minibüsçülük: 6.968, 9-Hazır giyim imalatı: 6.565 ve 10'uncu sırada 6.148 esnaf ile terzilik bulunuyor" şeklinde konuştu.

İSTANBUL FINANS MERKEZİ'NİN TEMELİ ATILDI

Bittiğinde 50 bin kişinin çalışacağı ve günlük 25 bin ziyaretçinin geleceği İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM)'nde Başbakan Yıldırım'ın katılımıyla ilk kazma vuruldu.

Ataşehir'de yükselen İstanbul Uluslararası Finans Merkezi (İFM)'nin kamu finansmanı fiziki altyapısında ilk start Başbakan Binali Yıldırım'ın katıldığı törenle verildi.

Törende, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) binaları için temel atıldı.

TARIMDA ÜRETİCİ FİYATLARI YÜZDE 1 ARTTI

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım - ÜFE), 2016 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 1,01, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 0,38, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,39 ve on iki aylık ortalamalara göre ise yüzde 5,37 artış gösterdi.

Bir önceki aya göre değişim tarım ve avcılık ürünlerinde yüzde 1,34, ormancılık ürünlerinde yüzde 0,80 artış, balıkçılıkta ise yüzde 12,49 azalış olarak gerçekleşti.

Bir önceki aya göre değişim tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 1,88, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 1,22 ve çok yıllık bitkisel ürünler ana grubunda ise yüzde 0,47 artış gerçekleşti.

Alt tarım gruplarından diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler yüzde 15,56, lifli bitkiler yüzde 11,61, tropikal ve subtropikal meyveler yüzde 8,78 artış, yumuşak çekirdekli meyveler ve sert çekirdekli meyveler ise yüzde 6,9 azalış gösterdi.(dünya)

YATIRIM İÇİN DİREKT UÇUŞ TALEBİ

Başkentli sanayiciler, doğrudan uçuş olmayan ülkelerden yatırımcı gelmediğini belirterek, yatırım için direkt uçuşların artırılmasını istedi.

Ankaralı sanayici ve iş adamları, yurt dışına başkent çıkışlı direkt uçuşların artırılmasını talep ediyor. Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Salih Bezci, yaptığı açıklamada, Esenboğa Havalimanı'ndan yurt dışına doğrudan uçuşların sayısının artırılması konusunu iki yıldır ağırlıklı olmak üzere, uzun süredir dile getirdiğini söyledi.

Bezci, Esenboğa'nın yolcu kapasitesinin yaklaşık 10 milyon kişi olduğunu belirterek, "Bu havalimanı

sadece Ankara'nın değil, civardaki illerin de yolcularını taşıyabilecek bir kapasitedir. Ulaştırma politikası tek yönlü de yürütülmüyor üstelik. Ankara'dan yurt dışına doğrudan uçuş sadece şehrimizin değil, Kırıkkale, Nevşehir, Kastamonu, Çankırı gibi çevre illerin de ulaşımını kolaylaştıracaktır. Ankara, son yıllarda başarılı bir şekilde kurulan hızlı tren hatları ve Ankara merkezli uçuşlarla rahatlıkla bir dağıtım merkezi haline gelebilir. Türkiye'nin başkentine yakışan da budur" dedi.

Dünya başkentlerine aktarmalı gitmekten şikayetçi olduklarını ifade eden Bezci, ATO Meclisi olarak, geçen yıl Esenboğa Havalimanı'ndan yurt dışına doğrudan uçuşları artırmaya yönelik çalışma yürütmek amacıyla bütçe ayırmaya karar verdiklerini, yurt dışına doğrudan uçuş sayısı yeterli düzeye gelinceye kadar konunun takipçisi olacaklarını da sözlerine ekledi.

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir de direkt uçuşlarla ilgili atılan adımların boşa gittiğini belirterek, "Türk Hava Yolları (THY) 27 yeni direkt sefer koyma sözü vermişti, kağıt üzerinde kaldı" dedi.

TOPLAM KREDİ STOKU 1,9 TRILYON LIRAYA YÜKSELDİ

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Risk Merkezi verilerine göre, bankalar ve banka dışı finansal kuruluşlar tarafından doğrudan kullanılan nakit krediler 1 trilyon 909 milyar liraya yükseldi.

TBB'den yapılan açıklamaya göre bankalar ve banka dışı finansal kuruluşlar tarafından doğrudan kullanılan nakit krediler bu yılın ağustos ayı itibarıyla 2015'in aynı ayına göre yüzde 10 artarak 1 trilyon 909 milyar lira oldu. Nakit kredilerin 1 trilyon 826 milyar liralık bölümü bankalar, 36 milyar lirası finansal kiralama şirketleri, 26 milyar lirası finansman şirketleri ve 22 milyar lirası ise faktoring şirketleri tarafından kullanıldı.

Tasfiye olunacak alacaklar da Ağustos 2016 itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 29 artarak 60 milyar lira olarak gerçekleşti.

Tasfiye olunacak alacakların kredilere oranı bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 3,1 oldu. Bu oran bankalarda yüzde 2,9, faktoring şirketlerinde yüzde 7,4, finansal kiralama şirketlerinde ise yüzde 6,8 olarak kaydedildi.

TBB Risk Merkezi verilerine göre, kurumsal kredilerin nakit krediler içindeki payı ağustos 2016 itibarıyla bir önceki yıla göre 0,6 puan artarak yüzde 77,3 oldu.

İmalat sanayi yüzde 26,3 ile kurumsal krediler içinde en yüksek oranda kredi kullanan sektör olurken, perakende ticaret sektörü yüzde 17,6, inşaat sektörü ise yüzde 10,7 oranında kredi kullandı.

Enerji ve tarım sektörü yüzde 26,1'lik kredi büyüme hızıyla dikkati çekerken, krediler içinde en yüksek paya sahip imalat sanayinde ise kredi büyüme hızı yavaşlamaya devam ederek yüzde 0,2 oldu.

Taşımacılık, depolama ve haberleşme ticaret sektörü yüzde 45,2 ile tasfiye olunacak alacakların en fazla arttığı sektör olarak belirlendi. Sektördeki tasfiye olunacak alacakların kredilere oranı yüzde 1,4 olarak gerçekleşti.

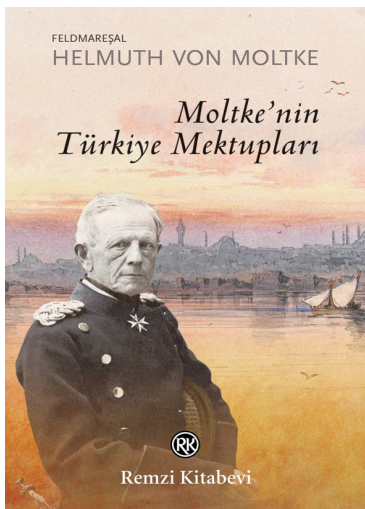
Ergin Yıldızoğlu - LAİKLİK SAVUNULMALIDIR

Bir darbe girişiminin ardından “temizlik” sürecinin gelmesi anlaşılabilir. Ancak, burada iki olasılık var: Ya bu “temizlik” süreci devleti, gelişmiş bir kapitalist toplumun gereksinimlerine cevap verecek, gelecekte bir darbe tehlikesini ortadan kaldıracak yönde yeniden düzenlemeye yönelir ya da darbenin hedefi olan kesim paranoya düzeyine ulaşan bir korkuyla, gelecekte ortaya çıkabilecek tüm tehlikeleri önleyebilmek için devleti tüm organlarıyla bir kişinin (grubun) elinde toplayacak, “her şeyi” yakından izlemeye olanak verecek yönde yeniden yapılandırmaya yönelir.

Ergin Yıldızoğlu, Laiklik Savunulmalıdır, Tekin Yayınevi, 168 s.

Helmuth Von Moltke - MOLTKE’NİN TÜRKİYE MEKTUPLARI(1836-1839)

XIX. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili, gözleme dayanılarak yazılmış yansız ve seçkin bir eser. Feldmareşal Helmuth von Moltke 1800 yılında Almanya’da doğdu; eski bir aristokrat aileye mensuptu. 1836-1839 yılları arasında gezmek üzere geldiği Türkiye’de askeri uzman ve danışman olarak kaldı. Başta İstanbul ve Boğaziçi olmak üzere birçok yerin haritasını yaptı. Osmanlı İmparatorluğu’nun birçok yerini gezdi, doğu illerinde küçük askeri hareketlere katıldı; Mısır ordusuyla Nizip’te yapılan ve bozgunla sonuçlanan savaşta aktif rol aldı, ama bütün çabalarına rağmen sonucu önleyemedi. 1858-1888 yılları arasında Prusya devleti genelkurmay başkanlığına atandı. 1891’de Berlin’de ölen Moltke, alışlagelmiş komutan tiplerinden fazla, bir bilgine benzerdi; çok az konuşur, gözlemlerinde yanılmaz ve bunları arı bir dile yansıttı. Özgün adıyla ‘Türkiye’deki Olaylar ve Durum Üzerine Mektuplar’ olan bu eser, Moltke’nin aile ve dostlarına Türkiye’den yolladığı mektupların bir araya toplanmasıyla meydana gelmiştir.

Helmuth Von Moltke, Moltke’nin Türkiye Mektupları(1836-1839),Remzi Kitabevi,384 s.

Ahmet Alpan - Amerika Birleşik Darbesi ve Fetullah

“Toplantıda sadece Amerikalılar yoktu. Toplantıda Amerikalılardan, Ulusal İstihbarat Direktörü (Director of National Intelligence -kısaca DNI-2004 yılında uygulamaya giren İstihbarat Reformu ve Terörizmin Önlenmesi Yasası gereğince oluşturulan; ulusal güvenlikle ilgili istihbarat konularında Başkan, Ulusal Güvenlik Konseyi ve İç Güvenlik Konseyinin başlıca danışmanlığını, İstihbarat Topluluğunun on yedi üyesinin liderliğini ve Ulusal İstihbarat Programı’nın yöneticiliği ile gözlemciliğini yapmakla yükümlü Amerika Birleşik Devletleri hükûmeti yetkilisi) başkanlığında CIA, Ulusal Güvenlik Ajansı (NSA), İstihbarat ve Araştırma Bürosu (INR) yanı sıra İngilizlerin MI6, Almanların BND teşkilatlarından da ilgililer vardı...”

Darbenin başarıya ulaşmasının ardından yapılacak atama listeleri bile hazırlanıp Gülen’e verilmişti. Ortalık biraz yatışınca Gülen de bir dini lider olarak İstanbul’a inecekti...” 15 Temmuz 2016’da Fetullah Gülen ve sahipleri tarafından yapılmak istenen kanlı darbe Türk halkının canı pahasına ördüğü Demokrasi Duvarı’na çarptı. Halk dünyada eşi benzeri olmayan bir duruşla “bir kurtuluş mücadelesi”nin kahramanı oldu. Gazeteci-yazar Ahmet Alpan elinizdeki bu kitapta sır perdelerini aralıyor ve karanlık ilişkileri, örgütün yapılanmasını, CIA ve diğer örgütlerle ilişkileri ve Türkiye’ye asil yapılmak istenenleri su yüzüne çıkarıyor.

Ahmet Alpan, Amerika Birleşik Darbesi ve Fetullah, Bizim Kitaplar, 256 s.

The way of natural taste...

PAKTEL®
PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoğdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paltel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr